

HRVATSKI VOJNIK

Broj 163. Godina IV. 23. studenoga 2007. www.hrvatski-vojn timer.hr

CIJENA 7 KN

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79; SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

U Vukovar za istinu i pravdu

MoD UK

YORK

Priznanja generacijama

U britanskoj grofoviji Sjeverni Yorkshire počela je kampanja kojom će se upozoravati na potrebu da se cijela zajednica brine za ratne veterane. Počela je dodjelom priznanja nekima od njih. Oni su različitih generacija i imaju zasluge u raznim ratovima. Primjerice, medalje su na ceremoniji u katedrali u Yorku dobili James Sellers (89), padobranac iz II. svj. rata, Marianna Proietti (37), bolničarka iz Zaljevskog rata i Kevin Mason (59), zrakoplovac koji pamti Falklande.

NEW DELHI

Kad će taj nosač?

Indijski ministar obrane A.K. Antony rekao je 19. studenoga da radovi na nosaču aviona INS Vikramaditya (bivši Admiral Gorškov) teku sporije no što se očekivalo "zbog povećanog posla". Ruska strana je to priznala i objavila pregled u kojemu se vide razlozi odgode isporuke (inače planiran zaključno s 2008.). Antony je potvrdio i to da je formirana indijska vrhunska stručna komisija, odgovorna državnom tajniku, koja će nadgledati radove u ruskom brodogradilištu.

ANNAPOLIS

Memorijalni čamac

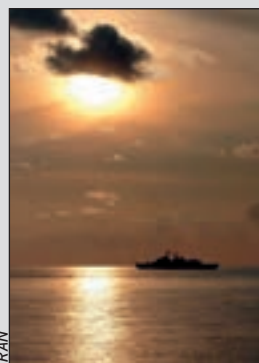

US Navy

Veslački tim osmerca Američke pomorske akademije u Annapolisu, prikazan na slici pokreće memorijalni čamac. Riječ je o plovilu obilježenim imenom Erika S. Kristensena, koji je na istoj akademiji u Annapolisu diplomirao 1995. godine. Poginuo je 2005. kao pripadnik specijalne postrojbe u provinciji Kunar u Afganistanu, kad je njegov helikopter bio srušen tijekom akcije spašavanja kolega iz talibanske zasljeđe. Kristensen je bio standardni član veslačke ekipe svojeg fakulteta. Čamac će se ubuduće upotrebljavati na natjecanjima.

CANBERRA

Vježba u Oceaniji

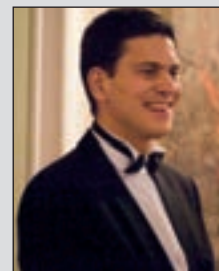
RAN

Kraljevska australska mornarica objavila je 20. studenoga završetak vježbe ASWEX 07, koja je uključivala mornaričke i zrakoplovne snage Australije i Novog Zelanda. Trajala je više od deset dana, a glavni događaji odvijali su se u vodama uz obalu zapadne Australije. Uvježbavanje je bilo fokusirano na interoperabilnost snaga dviju država tijekom protupodmorničkih djelovanja. Među plovim jedinicama uključenim u vježbu izdvajamo australske fregate Parramatta, Perth i Adelaide, te njihovu novozelandsku kolegu Te Kaha. Nad njima su letjeli helikopteri Seahawk i patrolni avioni AP-3C Orion.

BRUGGE

Jače EU postrojbe?

Ugovoru koji je održao 15. studenoga na Europskom koledžu u belgijskom gradu Bruggeu, britanski ministar vanjskih poslova David Miliband (na slici) rekao je da bi Europska unija trebala povećati zajedničke vojne postrojbe. "Stvarno je sramotno da su nacije EU-a, s gotovo dva milijuna muškaraca i žena pod oružjem, u slučaju potrebe spremne razmjestiti njih oko 100 000 odjednom", istaknuo je. Slično mišljenje o ojačavanju zajedničkih postrojbi još je prije izrazio francuski predsjednik Sarkozy. Njegov ministar obrane Herve Morin rekao je u intervjuu prošloga tjedna da će Francuska, tijekom svoga predsjedavanja EU-om, staviti vojne teme među prioritete.

WASHINGTON

Misica u odori

US Army

Na izboru za Miss SAD (siječanj 2008. u Las Vegasu), svoju će predstavnicu na neki način imati i američke oružane snage. Naime, Jill Stevens, miss države Utah, ima čin narednice i pripadnica je tamošnje Nacionalne garde, a radi kao bolničarka. Zanimljivo je da je služila i u kriznom području Afganistana, u zrakoplovnoj bazi Bagram. Gospođica Stevens tvrdi da joj nije teško pomiriti naslove vojnik i kraljica ljepote. Štoviše, i kad na nekim priredbama nastupa kao miss Utah, na njih dolazi u vojničkoj odori.

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Jasenka Pešak,

Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretpлата:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

Tiskara Varteks d.o.o.,

Zagrebačka 94, 42000 Varaždin

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojn timer.hr>E-mail: hvojnik@morh.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Obilježena 16. godišnjica vukovarske tragedije

Ovogodišnji Dan sjećanja na žrtvu Vukovara obilježen je pod geslom "U Vukovar za istinu i pravdu"....

Strana 4

Peta obljetnica ZzL-a

Logistički sustav OSRH do danas je prošao velik razvojni put, ali njegov današnji ustroj nije konačan. U tom smislu nameće se uskoro i nužnost preustroja ZzL-a u novu organizacijsku cjelinu - Zapovjedništvo za potporu koje će omogućiti razvoj i održavanje stacionarne i terenske logistike u mjeri koja osigurava zahtjevanu razinu spremnosti OSRH...

Strana 10

Nagrađeni hrvatski filmovi na međunarodnom vojnom festivalu

I ovom prilikom pokazalo se da posebno zanimanje međunarodne publike na festivalu vojnog dokumentarnog filma pobuđuju hrvatske ratne priče, a osvojene nagrade dobar su poticaj za sve kojima je Domovinski rat inspiracija u filmskom stvaralaštvu

Strana 12

Suradnja u borbi protiv terorizma u sklopu UN-a

Nakon što je postalo očigledno da se djelovanje terorističkih skupina neće ograničiti na pojedinačne države, borba protiv terorizma proširila se i na međunarodne organizacije kao što su Ujedinjeni narodi

Strana 20

Naslovnica snimio Tomislav BRANDT

Obilježena 16. godišnjica vukovarske tragedije

U Vukovar za istinu i pravdu

Kolona sjećanja u kojoj su uz vukovarske branitelje bile na tisuće ljudi iz mnogih hrvatskih gradova i ove godine krenula je od vukovarske Opće bolnice do Memorijalnog groblja žrtava Domovinskog rata kako bi odala počast svim hrvatskim braniteljima i civilima poginulima u agresiji na grad. Ovogodišnji Dan sjećanja na žrtvu Vukovara obilježen je pod geslom "U Vukovar za istinu i pravdu"

— Željko STIPANOVIĆ, snimio Ivica MATOŠEVIĆ —

Vukovarci, ali i brojni drugi građani pristigli iz svih dijelova Hrvatske došli su obilježiti Dan sjećanja na 18. studenoga 1991. kad su, nakon tromjesečne opsade, bivša JNA i srpske paravojne postrojbe slo- mile obranu Vukovara i ušle u grad. Bitka za Vukovar počela je 25. kolo- voza 1991. kad su pripadnici bivše JNA i srpskih paravojnih postrojbi krenuli u opći tenkovsko-pješački napad, a završila 18. studenoga slo- mom obrane grada.

Opkoljeni Vukovar branilo je oko 1800 pripadnika Zbora narodne gar- de i policije te dragovoljaca HOS-a koji su tijekom obrane grada ustroje- ni u 204. vu- kovarsku bri- gadu HV-a. U srpske kon-

centracijske logore, nakon što je slo- mljena obrana grada, odvedeno je vi- še od sedam tisuća zarobljenih hrvat- skih branitelja i civila, dok je iz gra- da prognano oko 22 000 Hrvata i os- talih nesrba.

Na popisu zatočenih i nestalih oso- ba iz Domovinskog rata nalazi se još 487 hrvatskih branitelja i civila s po- družja Vukovarsko-srijemske župani- je, od kojih se većini svaki trag gubi upravo u ratnom Vukovaru, dok se samo iz Vukovara na popisu zatoče- nih i nestalih vode 354 osobe.

Prema podacima vukovarske Opće bolnice, tijekom agresije na Vukovar stradale su 1624 osobe od kojih je do sloma obrane grada stradalo 905, a među njima i 12 djece. Bolnica ima podatke o ranjavanju 1219 osoba, među kojima je bilo i 30 djece.

Visoki dužnosnici u Vukovaru

"Ne smije se zaboraviti žrtva koju je Vukovar podnio u Domovinskom ratu ni oni koji su taj grad branili 1991. godine", rekao je predsjednik Stje- pan Mesić i dodao: "Žrtvama Vuko- vara možemo se na najbolji način odužiti jedino ako oni koji su ostali u Vukovaru imaju zaposlenje, mogu školovati svoju djecu i razvijati ovaj grad". Ocijenio je da se u razvoju vu- kovarskoga gospodarstva dosad mo- ralo i moglo učiniti više.

Prema riječima predsjednika Hrvat- skoga sabora Vladimira Šeksa, Hr- vatska je još pod dojmom nepravde- ne presude Haškoga suda "vukovar- skoj trojki".

"Hrvatska mora učiniti sve da, kad već međunarodni sud ne udovoljava pravdi, hrvatski sudovi osude i kazne

U koloni sjećanja bilo je na tisuće ljudi iz mnogih hrvatskih gradova

16. godišnjica stradanja u Škabrnji

Zločine nikad nećemo zaboraviti

Cijela je Hrvatska 18. studenoga 1991. za-nijemila od boli zbog događaja koji su po-sebnom tugom obilježili taj dan povezavši vukovarska i škabrnska stradanja branitelja i civila.

Obilježavanje 16. godišnjice te, dotad ne-zapamćene tragedije u Škabrnji počelo je s polaganjem vijenaca na spomen-obilježje pokraj masovne grobnice i središnjeg križa na mjesnom groblju, nastavilo se s komemo-racijskim skupom na Trgu dr. Franje Tuđma-na, a završilo s misom zadušnicom u mjes-noj crkvi.

U ime Predsjednika Republike vijenac je položio zapovjednik HRM-a komodor Ante Urlič, u ime Vlade ministar Božidar Kalmeta zajedno s ministricom Anom Lovrin, u ime Hrvatskog sabora potpredsjednik Darko Mi-linović. Vijence je položilo izaslanstvo Za-darske županije predvođeno županom Ivom Grbićem, izaslanstvo grada Zadra predvo-đeno gradonačelnikom dr. Živkom Kolegom, te izaslanstva brojnih općina, udruga i više parlamentarnih stranaka.

Istaknuvši da je Škabrnja simbol žrtve i stradanja, ministar Božidar Kalmeta je re-kao: "Velikosrpski agresori koji su počinili zločin mislili su da mogu pokoriti Hrvate. Učinili su na trenutak Škabrnju mrtvom, ali hrvatsko srce i domoljublje nisu uspjeli uniš-titi. Danas imamo živu Škabrnju, punu dje-ce, imamo samostalnu i neovisnu Hrvatsku koju nitko nikad više neće dovesti u pitanje".

Podsjetivši da je 15 tisuća domoljuba u Do-movinskom ratu ugradilo svoj život u sa-mostalnu Hrvatsku, potpredsjednik Sabora Darko Milinović dodao je: "Sramnom haš-kom presudom vukovarskoj trojci žrtve su po drugi put ubijene, ali nema mjesta pesimiz-mu jer gradimo našu slobodnu Hrvatsku pu-nu nade".

Predsjednikov izaslanik komodor Ante Ur-lič istaknuo je da je okupacijska vojska u Škabrnji počinila jedan od najtežih zločina. Dodao je da se Hrvati nikad nikome nisu dali pokoriti jer su oduvijek željeli živjeti u slobodnoj domovini. Sloboda je skupo plaće-na i zato zločine koji su se dogodili nikad nećemo zaboraviti, a zločince mora stići kazna jer se ne može ubijati bez kazne, is-taknuo je komodor Urlič.

Nakon komemoracijskog skupa u mjesnoj je crkvi služena euharistijska služba, koju je predvodio zadarski nadbiskup msgr. Ivan Prenda.

sve one koji su u Vukovaru činili strašne zločine."

Potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracij-ske solidarnosti Jadranka Kosor rekla je kako Hrvatska neće nikad odustati od potrage za nestalim i zatočenim hrvatskim braniteljima i civilima u Domovinskom ratu. "Svi mi koji smo danas ovdje na ovaj način prosvjedu-jemo protiv sramotne presude Haš-koga suda 'vukovarskoj trojki' i protiv načina na koji se sudi zločincima, bez obzira na to hoće li to netko pro-tumačiti kao miješanje u rad Suda". Posljednji zapovjednik obrane Vuko-vara 1991. godine Branko Borković ocijenio je kako je Vukovar postao mjestom kolektivnog sjećanja hrvat-skoga naroda. Izrazio je nezadovolj-stvo što, kako je rekao, ni 16 godina poslije Domovinskog rata nisu riješe-ni brojni zločini ni pronađeni svi ne-stali. "Vukovar gospodarski još nije podignut na noge niti su se svi Vuko-varci vratili u svoje domove."

Kolona sjećanja

Na Memorijalno groblje žrtava Do-movinskog rata sudionici Dana sjeća-nja na žrtvu Vukovara, koji se ove go-dine obilježavao pod geslom "U Vu-kovar za istinu i pravdu", došli su u koloni sjećanja, hodajući gradskim ulicama od Opće bolnice u čijem je dvorištu održan prigodni komemora-tivni skup. Na velikom broju sudioni-ka kolone sjećanja, koji su dostojan-stveno prolazili ulicama Vukovara što su prije šesnaest godina bile hrvatsko stratište, vidjelo se nezadovoljstvo sramotnom haškom presudom, ali i nada kako će na kraju pravda, pravo-moćno izrečenom presudom odgova-rajćom za počinjene zločine tijekom

agresije na Vukovar, ipak pobijediti. Jedino na taj način sve vukovarske, ali i ostale žrtve pale tijekom agresije dobit će pravednu zadovoljštinu. Po-laganjem vijenaca i paljenjem svijeća počast poginulim braniteljima i civili-ma u agresiji na Vukovar odali su predsjednik Republike Stjepan Me-sić, izaslanstvo Hrvatskoga sabora na čelu s predsjednikom Vladimirom Šeksom i izaslanstvo Vlade koje je vodila potpredsjednica i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor.

Počast poginulima u obrani Vukovara polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća odali su i ratni zapovjednici 204. vuko-varске brigade koja je 1991. branila grad - Mile Dedaković i Branko Bor-ković, izaslanstva Vukovarsko-srijem-ske županije i grada Vukovara na čelu sa županom Božom Galićem i grado-načelnikom Zdenkom Buljan, Koordi-nacije udruga proisteklih iz Domovin-skog rata grada Vukovara i grada Du-brovnika, prijatelja Vukovara. Za pogi-nule i nestale u Domovinskom ratu na groblju je molitvu predvodio predsjed-nik Hrvatske biskupske konferencije i biskup đakovački i srijemski msgr. Marin Srakić, koji je u crkvi sv. Filipa i Jakova predvodio i misno slavlje. U sklopu "Svjetlosne rijeke sjećanja" u Dunav je pušteno nekoliko stotina za-paljenih lampiona u spomen na pogi-nule i nestale Vukovance i sve branite-lje koji su branili taj grad.

I Zagrepčani su dali svoj doprinos obilježavanju vukovarske tragedije zapalivši uoči 18. studenoga u zagre-bačkoj Aveniji Vukovar lampiona posložene u znaku križa i imena gra-da Vukovara kojima ni snijeg što je padao cijelu noć nije smetao da izgo-re do kraja. ■

Potpisan ugovor o nabavi dva protupožarna zrakoplova

U MORH-u je 15. studenoga potpisan Ugovor o nabavi dva protupožarna zrakoplova CL-415. Potpisnici su MORH i proizvođač zrakoplova, kanadska tvrtka Bombardier.

Prema ugovoru, prvi zrakoplov treba biti preuzet u roku 30 dana od 31. siječnja 2009. godine s mogućnošću produženja tog roka na vrijeme potrebno za obavljanje dogovorenih modifikacija na zrakoplovu (da bude spreman za sezonu 2009.). Drugi zrakoplov treba biti preuzet u roku 30 dana od 30. studenog 2009. godine, s istom mogućnošću produženja, a mora biti spreman za protupožarnu sezonu 2010. Cijena dvaju zrakoplova CL-415 jest 52,6 milijuna dolara (26,3 milijuna po zrakoplovu), a njihova pripadajuća oprema stoji dodatnih 9.581.942,47 dolara. Dakle, to ukupno iznosi 62.181.942,47 dolara. Cijena je fiksna tijekom cijelog razdoblja dok traje ugovor i ne podliježe promjenama koje su rezultat ekonomskih kretanja. Od ukupne cijene, RH će 15 posto isplatiti do 15. siječnja 2009., a ostatak u obrocima do studenog 2009. godine. Nakon potpisivanja, čelnici dvaju izaslanstava, ministar

obrane RH Berislav Rončević i potpredsjednik tvrtke Bombardier Derek Gilmour, kratko su se obratili novinarima. „Ugovor je realizacija zaključka Vlade RH iz ljetnih mjeseci ove godine da ćemo dopuniti svoje tehničke kapacitete u provođenju programa protupožarne zaštite“, rekao je ministar. Također na temelju netom potpisanog ugovora s tvrtkom Bombardier, RH će „pristupiti zaključenju ugovora o najmu dva kanadera već za sljedeću protupožarnu sezonu“. Cijena najma još nije dogovorena. Ministar je na kraju izrazio zadovoljstvo zbog vrlo kvalitetne suradnje s Bombardierom i brzih rokova isporuke. Derek Gilmour je pregovore koji su prethodili potpisu ugovora nazvao „vrlo profesionalnim s obje strane“ i zahvalio ministru na povjerenju njegovoj tvrtki.

D. VLAHOVIĆ

Izaslanstvo Inspektorata obrane MORH-a u Bugarskoj

U sklopu provedbe bilateralne vojne suradnje za 2007., izaslanstvo Inspektorata obrane MORH-a, na čelu s glavnim inspektorom general pukovnikom Marijanom Marekovićem, posjetilo je 7. studenoga Republiku Bugarsku.

Hrvatska i Bugarska imaju kontinuirano dobre i stabilne bilateralne obrambene odnose, koji su odraz dobrih političkih odnosa dviju država, što je i naglašeno u službenim razgovorima generala Marekovića prilikom posjeta Ministarstvu obrane Republike Bugarske i Glavnom inspektoratu obrane. Razgovaralo se o strukturi, organizaciji i stečenim iskustvima Inspektorata obrane u kontrolnim aktivnostima, o rezultatima inspeksijskih nadzora, o procesima transformiranja i reforme Ministarstva obrane i Oružanih snaga te o utjecaju reformi na provođenje inspeksijskih aktivnosti.

Hrvatsko izaslanstvo obišlo je nacionalno središte za modeliranje i simuliranje, Charalitzu. Posjetilo je također i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Sofiji, gdje im je o odnosima dviju država govorio hrvatski veleposlanik u Bugarskoj Dražen Vukov Colić.

J.A.

Nastupni posjet VIZ-a Republike Poljske

U nastupnom posjetu MORH-u 24. listopada ove godine boravio je brigadir Krzysztof Kaliszewski, vojni izaslanik Ministarstva obrane Republike Poljske.

U ime ministra obrane, brigadira Kaliszewskog primio je pomoćnik ministra Igor Pokaz, dok ga je u ime načelnika GS OSRH-a primio zamjenik načelnika GS OSRH-a general pukovnik Slavko Barić. Na sastancima je istaknuta dobra dosadašnja bilateralna suradnja i visoki postotak reali-

zacije planiranih aktivnosti, te težnja da se u idućem razdoblju suradnja unaprijedi poboljšanjem kvalitete dogovorenih aktivnosti. Poljski VIZ istaknuo je spremnost OS-a svoje zemlje da nam prenese iskustva u međunarodnim misijama i operacijama te iskustva vezana za skoro priključivanje Hrvatske NATO savezu i EU-u.

B. BRDARIĆ

Potpisan ugovor o financiranju razvoja hrvatske jurišne puške

Ministar obrane Berislav Rončević i direktor tvrtke HS Produkt d.o.o. Željko Pavlin potpisali su 19. studenoga u Karlovcu Ugovor o financiranju razvoja hrvatske jurišne puške kalibra 5,56 x 45.

Na potpisivanju Ugovora bili su i ministar gospodarstva Branko Vukelić i načelnik GS OSRH-a general zbor Josip Lucić. Ugovor je vrijedan 4,5 milijuna kn s PDV-om, a njime je predviđena proizvodnja 50 jurišnih pušaka nulte serije koje će se testirati u našim Oružanim snagama. Govoreći o važnosti ovog projekta ministar Rončević je istaknuo kako hrvatski vojnici treba biti najbolje opremljeni, i to hrvatskom jurišnom puškom, a nada se kako će ona u nešto promijenjenom obliku biti i u naoružanju hrvatske policije. "Ne vidimo nijedan razlog zašto proizvo-

đač koji je proizveo najbolji svjetski pištolj ne bi mogao proizvesti i najbolju svjetsku pušku", rekao je ministar. Najavio je i novi projekt, proizvodnju streljiva, istaknuvši kako uz hrvatski pištolj i pušku moramo imati i odgovarajuće kvalitetno streljivo proizvedeno u Hrvatskoj. O važnosti opremanja pripadnika naših Oružanih snaga novom jurišnom puškom govorio je i general Lucić. Na potpisivanju Ugovora izraženo je uvjerenje da će to zasigurno biti najbolja jurišna puška u svijetu, te da će taj izvorni hrvatski proizvod naići na zanimanje i inozemnog tržišta. Dosad je HS Produkt u razvoj jurišne puške uložio više od 100 milijuna kn. Ministar Vukelić je napomenuo kako je važnost Ugovora upravo u tome što se njime defini-

ra partnerski odnos MORH-a i HS Produkta te da je dobar primjer kako MORH pridonosi razvoju hrvatskoga gospodarstva. Uz to što je riječ o projektu koji ima iznimnu važnost za MORH, on je i od velike važnosti za razvoj gospodarstva u Karlovačkoj županiji jer će se njime stvoriti uvjeti za otvaranje 500 novih radnih mjesta.

L. PARLOV

Predstavljanje monografije "Vojni ordinarijat u RH 1997.-2007."

Monografija "Vojni ordinarijat u RH 1997.-2007." svečano je predstavljena 13. studenoga u zagrebačkim prostorijama Ordinarijata.

Na predstavljanju su bili visoki crkveni, civilni i vojni dužnosnici, a izdvajamo državnog tajnika u MORH-u Matu Rabotega i apostolskog nuncija u RH monsijora Francisca Javiera Lozana. O iznimnoj publikaciji, raskošnoj i iscrpnoj podacima, tiskanoj na 1050 stranica, kojom se daje sveobuhvatni pregled aktivnosti Ordinarijata, govorili su

generalni vikar Vojnoga ordinarijata mons. Josip Šantić, mr. sc. Ante Nazor, ravnatelj Hrvatskoga memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata, i direktor "Glasa Koncila" Nedjeljko Pintarić. Mons. Šantić je rekao da je Ordinarijat izdavanjem monografije želio "učiniti dostupnim i preglednim najvažnije sadržaje duhovne riznice

Ordinarijata". S obzirom na svoje desetogodišnje postojanje, ustvrdio je Pintarić, VO pripada rijetkim biskupijama koje mogu izdati takvu monografiju, jer je tijekom deset godina sačuvano sve izrečeno i zapisano. Nazor je dodao da je najveća vrijednost monografije to što je ona "udžbenik etike, putokaz prema vrednotama kojima svi moramo težiti". Svoj prilog lijepom ugođaju na predstavljanju dali su glasovi klape HRM-a "Sveti Juraj".

D. VLAHOVIĆ

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
PERSONALNA SLUŽBA**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

za popunu upražnjenih radnih mjesta

1. VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA RAZVOJ I ANALIZU STANDARDI I NORMATIVA - 1 IZVRŠITELJ

Uvjeti:

- VSS / tehnički smjer
- ustrojbeni čin: pukovnik
- VSSp: 91001
- 10 godina rada u struci
- posebna vojna znanja

1. STRUČNI SAVJETNIK ZA RAZVOJ KODIFIKACIJSKOG SUSTAVA - 1 IZVRŠITELJ

Uvjeti:

- VSS / tehnički smjer
- ustrojbeni čin: bojnik
- VSSp: 91001
- 5 godina rada u struci
- posebna vojna znanja

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane mogu dostaviti do **20. prosinca 2007.** na adresu: Ministarstvo obrane RH, Uprava za ljudske resurse, Personalna služba, Stančićeva 6, 10 000 Zagreb, a kandidati iz ustrojstvenih cjelina Glavnog stožera OSRH i OSRH putem Personalne uprave GS OSRH, Sarajevska bb, (vojarna "Croatia"), 10 000 Zagreb

U Trogiru održana Inicijalna planska konferencija za međunarodnu vojnu vježbu Combined Endeavor 08

Potvrda uspješnog sudjelovanja ali i velika obveza

Riječ je o najvećoj, najkompleksnijoj i najvažnijoj vojnoj vježbi za ispitivanje i dokumentiranje interoperabilnosti komunikacijsko-informacijskih uređaja i sustava. Provođat će se istodobno na dvije lokacije. Glavna je u Njemačkoj, a druga će (izdvojeno mjesto) biti u ratnoj luci Lora u Splitu

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Više od 270 sudionika iz četrdesetak zemalja sudjelovalo je od 13. do 16. studenoga u Trogiru na Inicijalnoj planskoj konferenciji za međunarodnu vojnu vježbu Combined Endeavor 08. Riječ je o najvećoj, najkompleksnijoj i najvažnijoj vojnoj vježbi za ispitivanje i dokumentiranje interoperabilnosti komunikacijsko-informacijskih uređaja i sustava. Combined Endeavor 08 održat će se sljedeće godine od 1. do 14. svibnja, a na njoj će, prema najavama, sudjelovati pripadnici oružanih snaga iz više od trideset zemalja. Provođat će se istodobno na dvije lokacije. Glavna je u Njemačkoj, a druga će (izdvojeno mjesto) biti u ratnoj luci Lora u Splitu. Na glavnom vježbalištu u Njemačkoj trebalo bi biti gotovo 1500 sudionika, a Republika Hrvatska ugostit će njih dvjestotinja iz desetak zemalja. Značenje

ove vježbe je višestruko. Osim što je to dobra prilika za ispitivanje komunikacijsko-informacijskih uređaja i sustava, jedan od najvažnijih ciljeva vježbe jest postizanje što većeg stupnja interoperabilnosti zemalja NATO-a i PzM-a radi zajedničkog djelovanja u međunarodnom okruženju, u operacijama očuvanja mira, ali i u slučajevima masovnih katastrofa.

Pripadnici OSRH-a sudjeluju u CE od 2001. godine. Iz godine u godinu sudjeluju u sve više funkcionalnih područja, te zauzimaju i sve važnije položaje u zapovjedništvu vježbe. Neosporno je da je domaćinstvo vježbe Combined Endeavor 08, osim što je velika obveza, ujedno i potvrda uspješnog sudjelovanja pripadnika naših OS-a u dosadašnjim vježbama. Voditelj organizacijsko-provedbenog tima i zapovjednik NOS OSRH-a CE 08 bojnik Vedran Vejić iz J6 posebno je upo-

zorio na važnost ove vježbe za testiranje opreme za potrebe pripadnika naših OS-a u misiji ISAF u Afganistanu. Napomenuo je i kako su, sudjelujući u toj vježbi, pripadnici OS-a stekli golemo iskustvo za uspješan rad u međunarodnim operacijama.

Istaknuvši kako je rad na komunikacijama veoma zahtjevan i složen, direktor vježbe Combined Endeavor 08 pukovnik James Pugh izrazio je i zadovoljstvo što iz svih zemalja sudionica u vježbi sudjeluju njihovi najbolji djelatnici. Napomenuo je i kako je ponosan što je to za sve sudionike između ostalog, i dobra prilika za pripremu na sudjelovanje u operacijama očuvanja mira i humanitarnim operacijama. Inače, to je druga od četiri planske konferencije koje prethode vježbi Combined Endeavor 08. Sljedeća će se održati u Švicarskoj, a posljednja u Albaniji. ■

Inicijalna planska konferencija međunarodne vježbe medicinskih vojnih timova MEDCEUR 08 u Trogiru

Hrvatske pripreme za domaćinstvo iduće godine

Sljedeće godine Hrvatska će biti domaćin međunarodne vježbe medicinskih vojnih timova MEDCEUR 08, koja će se od 1. do 15. svibnja održavati u Divuljama. MEDCEUR 08 provodi se u duhu Partnerstva za mir, a cilj je vježbe postizanje zajedničkih standarda u radu i zapovijedanju tijekom zbrinjavanja unesrećenih u slučaju elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa

Leida PARLOV

Republika Hrvatska će sljedeće godine biti domaćin međunarodne vježbe medicinskih vojnih timova MEDCEUR 08 (Medical Training Exercise in Central and Eastern Europe). Očekuje se da će na vježbi, koja će se od 1. do 15. svibnja održavati u Divuljama, sudjelovati više od 250 sudionika iz više od deset PzM zemalja i USEUCOM-a, koji je i organizator MEDCEUR-a 08. Tim se povodom u Trogiru od 5. do 8. studenoga održavala inicijalna planska konferencija, na kojoj se okupilo više od šezdeset sudionika iz 10 PzM zemalja i US EUCOM-a. Uz predstavnike Hrvatske i US EUCOM-a, na konferenciji su bili i predstavnici Albanije, Armenije, Bosne i Hercegovine, Gruzije, Kirgistan, Moldavije, Makedonije, Ukrajine i Srbije, koji su se okupili kako bi dali svoj doprinos uspješnoj organizaciji te zahtjevne i složene vježbe. MEDCEUR 08 provodi se u duhu Partnerstva za mir, a cilj je vježbe postizanje zajedničkih standarda u radu i zapovijedanju tijekom zbrinjavanja unesrećenih u elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama. Prema zamišljenom scenariju uvježbavat će se zajedničko djelovanje vojnih medicinskih timova, i to pružanje medicinske pomoći, rad kirurških timova, uspostava poljske bolnice, trijaža i praćenje bolesnika u slučaju požara, potresa i poplave uzrokovane oštećenjem brane. To je dobra prilika za uvježbavanje zajedničkog djelovanja te razmjenu medicinskih informacija i tehnika zemalja sudionika, ali iskustva i usvojena znanja s vježbe zasigurno će pridonijeti i pružanju učinkovitije medicinske potpore na globalnoj razini. Uz vojne medicinske timove, na vježbi će sudjelovati i civilne organizacije koje su uključene u pružanje pomoći stradalima u slučaju prirodnih katastrofa i elementarnih nepogoda.

Istaknuvši kako je vježba dobra prilika za zajednički rad, upoznavanje i bolje razumijevanje partnerskih zemalja koje u njoj sudjeluju, bojnik Daniel Brant, časnik za združeno medicinsko planiranje i operacije u HQ USEUCOM-u, napomenuo je i kako je jedna od značajki vježbe i to što će se iskustva moći primijeniti i u stvarnim situacijama. Zanimljivo je da će se u isto vrijeme u Hrvatskoj održavati i vježba Combined Endeavor, pa će se, rekao je Mike Czapiewski, planer za združene vježbe u HQ USAFE (Zapovjedništvo Američkih zračnih snaga u Europi), u vježbi MEDCEUR 08 moći koristiti i većim komunikacijskim mogućnostima. Uvježbavat će se, napomenuo je Czapiewski, spašavanje ljudskih života, pružanje pomoći unesrećenima, a povećat će se i naše mogućnosti komuni-

Detalj s vježbe MEDCEUR 07 održane u srpnju u Moldaviji

ciranja. Tijekom planske konferencije sudionici su posjetili i neke lokacije na kojima će se vježba održavati. Naši su sugovornici, među kojima je bio i Jack Nelson zadužen za operacije u USEUCOM-u, ocijenili kako su te lokacije vrlo pogodne za izvođenje zahtjevnih terenskih aktivnosti te da je održavanje MEDCEUR-a 08 u Hrvatskoj izvrstan izbor.

Uz Ministarstvo obrane, koje je nositelj, u organizaciji vježbe sudjelovat će i druga tijela državne uprave. Pukovnik Davorko Jokić iz J3, kodirektor vježbe MEDCEUR 08, istaknuo je kako će i u ovoj vježbi do punog izražaja doći potpora zemlje domaćina (HNS). U tome će, rekao je, od velike koristi biti iskustva s nedavno održane vježbe Noble Midas. Napomenuo je i kako je ta vježba važna za medicinsko vojno osoblje, i to za njihovo sudjelovanje i u međunarodnim vojnim operacijama i u zemlji u slučaju nepogoda i katastrofa, na što nažalost, nijedna zemlja nije imuna, ali i za provjeru cijelog sustava da odgovori na iznenadne krize. Upravo održana planska konferencija jedna je od tri predviđene do početka vježbe. Glavna planska konferencija održat će se u siječnju u Njemačkoj, a završna u ožujku u Hrvatskoj. Inače, pripadnici saniteta naših Oružanih snaga već su dva puta sudjelovali na ovakvoj vježbi, i to 2004. godine u Litvi i ove godine na MEDCEUR-u 07 u Moldaviji. ■

Peta obljetnica ZzL-a

Logistika - odraz uređenosti i organiziranosti obrambenog sustava

Logistički sustav OSRH do danas je prošao velik razvojni put, ali njegov današnji ustroj nije konačan. U tom smislu nameće se uskoro i nužnost preustroja ZzL-a u novu organizacijsku cjelinu - Zapovjedništvo za potporu koje će omogućiti razvoj i održavanje stacionarne i terenske logistike u mjeri koja osigurava zahtjevanu razinu spremnosti OSRH kao buduće članice NATO saveza

— Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN —

General pukovnik Slavko Barić u obilasku svečanog potroja

Zapovjedništvo za logistiku obilježilo je 15. studenoga svoju petu obljetnicu. Na svečanosti koja je održana u požeškom Središtu za obuku i doktrinu logistike uz djelatnike ZzL-a bili su i državni tajnik Mate Raboteg, zamjenik načelnika GS OS-a general pukovnik Slavko Barić i brojni drugi visoki vojni i civilni dužnosnici te predstavnici Crkve.

U prigodnim govorima istaknuta je važnost logistike koja je u svim suvremenim oružanim snagama bitna za dostizanje deklariranih vojnih sposobnosti, ali je i odraz uređenosti i organiziranosti obrambenog sustava u cjelini.

"ZzL u svom sadašnjem organizacijskom obliku postoji tek pet godina, ali je povijest prvih logističkih postrojbi OSRH ustrojenih u počecima Domovinskog rata ugrađena u povijest ZzL-a", kazao je državni tajnik Mate Raboteg. Istaknuo je i kako je logistički sustav Hrvatske vojske do danas prošao velik razvojni put, ali i da njegov današnji ustroj nije konačan, već je samo jedna od faza u procesu trajne evolucije našega obrambenog sustava. Napomenuo je i kako se u tom smislu nameće i uskoro nužnost preustroja ZzL-a u novu organizacijsku cjelinu - Zapovjedništvo za potporu koje će omogućiti razvoj i održavanje stacio-

narne i terenske logistike u mjeri koja osigurava zahtjevanu razinu spremnosti OSRH kao buduće članice NATO saveza. Istaknuo je i kako su Hrvatsku vojsku stvarali i stvaraju ljudi koji su svoja znanja i vještine stekli u Domovinskom ratu, te da bez njihovog ratnog iskustva koje ugrađujemo u proces mirnodopske izgradnje OS-a danas ne bismo imali vojsku koja je jedan od najboljih promicatelja ugleda Republike Hrvatske diljem svijeta.

Ističući važnost logistike, general Barić je rekao kako "o svemu onome što je naša logistika radila u Domovinskom ratu i cijelo ovo vrijeme jasno govore i rezultati operativnih postrojbi na terenu". Napomenuo je i da su tijekom ovih pet godina napravljeni veliki koraci u standardizaciji i približavanju standardima NATO-a te kako vjeruje da će djelatnici ZzL-a i dalje, kao i do sada, kvalitetno i profesionalno obavljati sve zadaće koje se pred njih postavljaju.

Djelatnicima ZzL-a njihovu petu obljetnicu čestitao je i zapovjednik ZzL-a brigadni general Pavao Krpan koji je podsjetio na razvoj logistike te istaknuo njezinu važnost u Oružanim snagama. Svečanost je završila uručenjem promaknuća, nagrada i pohvala djelatnicima ZzL-a. ■

■ ZzL u svom sadašnjem organizacijskom obliku postoji tek pet godina, ali je povijest prvih logističkih postrojbi OSRH ustrojenih u počecima Domovinskog rata ugrađena u povijest ZzL-a

U Splitu održano 9. prvenstvo OSRH-a u plivanju

Najuspješnija ekipa HRM-a

Najžešći suparnici već su tradicionalno bile ekipe HRM-a i BSD-a. Nakon cjelodnevnih fer i sportske borbe, HRM je i ove godine bio najuspješniji

Leida PARLOV

Hrvatska ratna mornarica bila je domaćin i suorganizator 9. prvenstva OSRH-a u plivanju, koje je održano 14. studenoga na ŠC-u Poljud u Splitu.

U natjecanju su sudjelovale ekipe HRM-a, HRZ-a i PZO-a, 2. gbr, 3. gobr, 4. gbr, 40. brigade veze, 33. inženjerijske brigade, BSD-a i 350. VoB-a. Njihovi su pripadnici odmjerili snage i plivačko umijeće u pet disciplina, i to 50 metara u odori s puškom, 200 metara slobodno, 50 metara prsno, 4 x 50 metara u odori s puškom i 4 x 50 metara slobodno. Otvarajući natjecanje, izaslanik načelnika GSOS-a zapovjednik Flote HRM-a komodor Ivica Tolić istaknuo je važnost sporta za postizanje tjelesne spremnosti pripadnika OS-a, te je svim natjecateljima poželio mnogo uspjeha i sportske sreće, koja im je itekako trebala. Najžešći suparnici već su tradicionalno bile ekipe HRM-a i BSD-a. Nakon cjelodnevnih

Medalje

4 x 50m slobodno u odori s puškom

1. HRM
2. BSD
3. 40. brigada veze

200 m slobodno

1. Ante Manjaka / BSD
2. Luka Vuković / 2.gbr
3. Silvije Petrović / HRM

50 m prsno

1. Krešimir Marasović / BSD
2. Josip Đuzel / BSD
3. Dražen Blažević / 4.gbr

50 m slobodno u odori s puškom

1. Ivan Milanović / HRM
2. Marin Tudor / 4.gbr
3. Milan Grgić / BSD

4x50 m slobodno štafeta

1. HRM
2. BSD
3. 4. gbr

ne fer i sportske borbe, HRM je i ove godine bio najuspješniji. Pripadnici BSD-a osvojili su dva prva mjesta i to u utrkama 50 metara prsno i 200 metara slobodno, a pripadnici HRM-a osvojili su prva mjesta u utrkama 4 x 50 metara slobodno, 50 metara slobodno u odori s puškom i 4 x 50 metara slobodno u odori s puškom, te u ekipnom poretku. Drugo mjesto zauzela je ekipa BSD-a, a treći su bili pripadnici 4. gbr. U kategoriji plivačica najbolja je bila predstavica HRM-a, Darija Gvozdenčević. Tako je, s najviše osvojenih zlatnih odličja, HRM još jednom potvrdio svoj primat u plivačkim natjecanjima. Inače, i ovogodišnje kao i prethodna natjecanja bilo je izvrsno organizirano. Vjerujemo da će to biti korak naprijed u promociji plivanja među pripadnicima OS-a i da će na sljedećem natjecanju biti još više sudionika. ■

Nagrađeni hrvatski filmovi na međunarodnom vojnom festivalu

Domovinski rat nepresušan izvor za filmsko stvaralaštvo

I ovom prilikom pokazalo se da posebno zanimanje međunarodne publike na festivalu vojnog dokumentarnog filma pobuđuju hrvatske ratne priče, a osvojene nagrade dobar su poticaj za sve kojima je Domovinski rat inspiracija u filmskom stvaralaštvu

— Napisala i snimila Marija ALVIR —

Na 18. međunarodnom filmskom festivalu "Vojska i narod", održanom u talijanskom gradu Braccianu od 12. do 17. studenoga, u konkurenciji više od 70 filmova iz 24 zemlje svijeta nagrađena su dva filma snimljena u produkciji Ministarstva obrane RH i Hrvatske televizije. Trominutni film "Bombardiranje Zadra 1991", koji su režirali Miljenko Dujela, redatelj talijanske televizije RAI, i pukovnik Ivica Matešić, hrvatski vojni izaslanik u Italiji, sadrži autentične snimke bombardiranja Zadra iz listopada 1991., a nastao je u povodu

prošlogodišnjeg obilježavanja Dana OSRH-a u Italiji. Na festivalu dokumentarnog filma s vojnom tematikom osvojio je posebno priznanje u kategoriji povijesti, dok je posebno priznanje Festivala osvojio film novinara HTV-a i dugogodišnjeg su-

radnika Hrvatskog vojnika Vladimira Brnardića "Nebeski vitezovi slavonske ravni". Film govori o nas-tanku i djelovanju Samostalnog zrakoplovnog voda Osijek u jesen

ma snimljena u produkciji MORH-a - "Svi su pozvani, rijetki su odabrani" o Bojni za specijalna djelovanja te "In medias res" o ulozi kanadera i njihovih hrabrih posada u borbi

protiv požara. Oba filma režirali su Andreja Dečak i Du-bravko Kovač, a drugi uz njih autorski potpisuju Vesna Pin-tarić i Željko Stipanović. Svi oni zaslužni su što već šestu godinu kontinuirano sudjelujemo i natječemo se na tom filmskom festivalu i tako u međunarodnom okruženju ujedno promoviramo naše Oružane snage, kao i hrvatsku državu.

Glavnu nagradu ovogodišnjeg festivala osvojio je finski film o kopnenoj vojsci, jedan od pet promidžbenih filmova o njihovim oružanim snagama koje je režirala Irma Nyfors, djelatnica finskog Ministarstva obrane. Plaketu Predsjednika Talijanske Republike

■ Na svečanosti dodjeli nagrada Festivala bili su autori dvaju nagrađenih hrvatskih filmova pukovnik Ivica Matešić, VIZ RH u Italiji, i novinar HTV-a Vladimir Brnardić te načelnica SOJ-a Marijana Klanac

1991., o njihovim ratnim pothvatima zahvaljujući kojima je u opkoljeni Vukovar pomoć u hrani i lijekovima "padala s neba", a agresor strepio od "bojler bombi".

Uz navedene, na ovogodišnjem festivalu sudjelovala su još dva fil-

uručio joj je čelnik festivala, umirovljeni talijanski general Giorgio Zucchetti, koji je ujedno održao prigodan govor.

Da je riječ o priznatom vojnom festivalu najbolje pokazuje odaziv brojnih zemalja iz cijeloga svijeta, no ove je godine ipak bilo nešto manje sudionika u odnosu na prethodne. Naime, tradicija duga osamnaest godina umalo nije prekinuta zbog, kako su sami organizatori priznali, financijskih poteškoća. Ipak, na radost svih koji već niz godina u tome sudjeluju, uspjeli su prikupiti sredstva nužna za organizaciju i održavanje Festivala, ali mnogi nisu uspjeli u kratkom roku prirediti filmove za natjecanje. Konkurencija je svejedno bila jaka, a većina filmova zanimljiva. U različitim kategorijama natjecali su se filmovi razne tematike, kao što su povijesni, edukativni, ekološki. Ovaj put mnogi su prikazali sudjelovanje u mirovnim misijama, a nisu zaobiđene ni intrigantne teme poput seksualnog zlostavljanja u vojsci. Bilo je tu i dobre promidžbe, ali i puke propagande, a neki bi fil-

■ Za neku od nagrada ovogodišnjeg festivala natjecale su se 24 zemlje s više od 70 filmova, a u šest godina našeg uzastopnog sudjelovanja osvojili smo pet nagrada

movi za nas mogli biti i poučni, poput američkoga koji prikazuje kako se vojska i društvo brinu o resocijalizaciji svojih ratnih invalida zapošljavajući ih u državnim institucijama. Dakako, i iz naših bi se filmova

štošta moglo naučiti, posebice iz onih s ratnom tematikom. Naime, i ovom prilikom se pokazalo da posebno zanimanje međunarodne publike na festivalu vojnog dokumentarnog filma pobuđuju hrvatske ratne priče, budući da mnogi, srećom, nemaju takvih iskustava. Zanimljivo je spomenuti da su se naši susjedi Slovenci natjecali s filmom koji opisuje jedan događaj iz rata u Sloveniji i također osvojili posebno priznanje Festivala. Kod nas je, pak, u odnosu na znatno dulji "ratni staž" to iskustvo u svijetu filmske umjetnosti još uvijek nedovoljno kapitalizirano. Dakako, nije bit samo u produciranju, nego i u kvaliteti tih "proizvoda" koji uz umjetnički dojam ostavljaju traga i u poimanju stvarnosti. Kad bi bilo više kvalitetnih filmova o ratu u Hrvatskoj, možda bi bilo manje krivotvorina naše najnovije povijesti. Na nama je da istinu širimo kakogod i kadgod je to moguće, posebno u međunarodnom okruženju poput ovog festivala, a osvojene nagrade dobar su poticaj za sve kojima je Domovinski rat inspiracija u filmskom stvaralaštvu. ■

■ Kao i prethodnih godina, polaganjem vijenca i cvijeća kod spomenika u Braccianu sudionici festivala "Vojska i narod" odali su počast talijanskim vojnicima poginulim u I. i II. svjetskom ratu

Temeljni NATO CIMIC tečaj u Sloveniji

Dvoje hrvatskih časnika, satnica Romana Kiseli-Grčić i natporučnik Igor Kleković sudjelovali su na NATO CIMIC tečaju koji je od 20. do 26. listopada održan na Bledu, u Sloveniji.

Instruktorski tim bio je sastavljen od pet CIMIC časnika iz Belgije, Francuske i Italije, od kojih je svaki imao bogato iskustvo iz nekoliko CIMIC misija. Ostalih 40 polaznika tečaja došlo je iz zemalja članica NATO-a i PzM-a - Estonije, Italije, Njemačke, Makedonije i Slovenije. Struktura polaznika odgovarala je poimanju strukture CIMIC osoblja u misiji - vojni časnici i tzv. funkcionalni specijalisti, odnosno civili iz različitih ministarsta-

va, djelatnici vladinih udruga i internacionalnih organizacija. Svi su u praktičnom dijelu tečaja radili zajedno, rješavajući tipične CIMIC probleme. Zanimljivo je bilo uočiti kako istom problemu pristupa pripadnik estonskih oružanih snaga biolog, a kako djelatnik jedne humanitarne internacionalne organizacije. U tome je i težina i draž CIMIC-a. Cilj je bio za sve isti - naučiti misliti i djelovati na CIMIC način. Premda je svakodnevni tempo rada bio vrlo naporan, različiti stilovi predavanja, prikazani filmovi, gosti iz humanitarnih organizacija i praktičan popodnevni rad učinili su da vrijeme brzo protječe.

Primjeri djelovanja CIMIC časnika u Iraku, Afganistanu, Libanonu, Kosovu, Bosni pokazali su kako jedna dužnost može varirati s obzirom na zemlju u kojoj se misija provodi, ali i s obzirom na trenutačno stanje i vrstu angažmana vojnih snaga u području misije. Užitek je bio gledati vrhunske instruktore kako na jednostavan način, uz puno odmjerjenog humora i primjera iz prakse, upoznaju s kompleksnim sadržajima civilne i vojne polaznike.

ROMANA KISELI-GRČIĆ

Hrvatski vojni psiholozi sa slovenskim kolegama

Četveročlano izaslanstvo vojnih psihologa na čelu s Nenadom Brkićem iz MORH-a 17. listopada boravilo je u uzvratnom posjetu Zapovjedništvu snaga Slovenske vojske u Vrhniki.

Izaslanstvo je primila Romana Rupar, čelni psiholog Slovenske vojske. Sastanak je protekao u razgovoru o stručnim temama i razmjeni iskustava, a nazočio mu je i brigadir Zoran Piličić, VIZ RH u Sloveniji. Najviše pozornosti zaokupilo je područje međunarodnih vojnih operacija, u kojima i slovenska i hrvatska strana imaju dragocjenih iskustava. Uloga i važnost slovenskih vojnih psihologa i u civilnim kriznim situacijama velika je, a posebno je bila vidljiva za nedavnih poplava u Sloveniji. Na kraju cjelodnevnog radnog druženja, dogovoren je nastavak suradnje.

R. KISELI-GRČIĆ

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
GLAVNI STOŽER OSRH
PERSONALNA UPRAVA**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

za upućivanje časnika OSRH-a u mirovne misije UN-a u 2008./2009.

OPĆI UVJETI:

- najmanje pet godina službe u OSRH-a na časnčkoj dužnosti
- manje od 50 godina života
- povoljna ocjena zdravstvene sposobnosti za službu u mirovnoj misiji

- poznavanje traženog stranog jezika > 70% ALCPT
- ispunjena izjava o dragovoljnosti
- položen vozački ispit "B" kategorije
- osobni čin: poručnik - pukovnik
- za dužnosti vojnih promatrača završen tečaj za vojne promatrače UN-a, a po mogućnosti napredna časnčka izobrazba; za stožerne časnike najmanje tečaj za stožerne časnike UN-a, a po mogućnosti Zapovjedno-stožerna škola.

Raspis s konkretnim misijama, dužnostima i uvjetima dostavljen je svim ustrojbenim cjelinama MORH-a i OSRH-a dopisom Personalne uprave (J-1) GS OSRH, KLASA: O18/07-O1/1, URBROJ: 512-06J1-0202-07-503 od 30. listopada 2007.

Detaljne informacije i sadržaj raspisa časnici trebaju zatražiti kod nadležnih personalnih djelatnika u svojim ustrojbenim cjelinama.

Prijave kandidata s ispunjenom izjavom o dragovoljnosti i tiskanicom uz prijavu za mirovne misije treba putem nadređene ustrojbene cjeline dostaviti Personalnoj upravi (J-1) GS OSRH do **18. prosinca 2007.**

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon **01/66 31-128, 31-568 i 31-168.**

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA MATERIJALNE RESURSE
SLUŽBA ZA UGOVARANJE I NABAVU**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

za popunu slobodnih ustrojbenih mjesta
u Službi za ugovaranje i nabavu:

1. Viši stručni savjetnik za pravne poslove

- VSS, Pravni fakultet
- 10 godina radnog iskustva
- položeni DSI
- poznavanje engleskog jezika
- 1 izvršitelj

**2. Stručni savjetnik za robe i
usluge tehničke i prometne struke**

- VSS, tehnički ili ekonomski smjer
- 5 godina radnog iskustva
- položen DSI
- 1 izvršitelj

**3. Stručni savjetnik za telekomunikacijsku
i elektroničku opremu i materijal**

- VSS, ekonomski ili elektronički smjer
- 5 godina radnog iskustva
- položen DSI
- 1 izvršitelj

**4. Stručni savjetnik za projektnu
i tehničku dokumentaciju**

- VSS, arhitektonski ili građevinski smjer
- 5 godina radnog iskustva
- položen DSI
- 1 izvršitelj

**5. Stručni savjetnik za informatičku
i uredsku opremu i materijal, grafičke
usluge, tiskalice i tisak**

- VSS, ekonomski ili informatički smjer
- vježbenički staž - 16 mjeseci
- 1 izvršitelj

**6. Stručni suradnik za opskrbna
sredstva i opremu**

- VSS, ekonomski ili tehnički smjer
- vježbenički staž - 16 mjeseci
- 1 izvršitelj

**7. Stručni suradnik za izgradnju
vojnih i drugih objekata**

- VSS, građevinski ili ekonomski smjer
- vježbenički staž - 16 mjeseci
- 1 izvršitelj

**8. Viši stručni referent za
izradu periodičnih izvješća**

- VSS, informatičkog smjera
- vježbenički staž - 14 mjeseci
- 1 izvršitelj

Natječaj je otvoren do **31. prosinca 2007.**

Za sve informacije s internim natječajem
kontakt telefon je **4567-650.**

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA OBRAMBENU POLITIKU
SLUŽBA ZA NATO I PARTNERSTVO ZA MIR**

**objavljuje:
INTERNI NATJEČAJ**

1. Viši stručni savjetnik - zamjenik vojnog predstavnika,

ustrojbeno mjesto: brigadir, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: brigadir

- VSS - društveni ili tehnički smjer
- zapovjedno i operativno iskustvo
- završena 3. razina vojne izobrazbe
- 10 godina radnog staža

2. Viši stručni savjetnik za NATO i PzM, ustrojbeno mjesto:

pukovnik - dva izvršitelja, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: bojnik, pukovnik

- VSS - društveni ili tehnički smjer
- zapovjedno i operativno iskustvo
- završena 3. razina vojne izobrazbe
- 10 godina radnog staža

3. Stručni savjetnik za PXP-IPP - ustrojbeno mjesto:

bojnik - jedan izvršitelj, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: satnik, bojnik

- VSS društvenog ili tehničkog smjera
- 5 godina staža u struci

4. Stručni savjetnik za PARP - ustrojbeno mjesto:

bojnik - jedan izvršitelj, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: satnik, bojnik

- VSS društvenog ili tehničkog smjera
- 5 godina staža u struci

5. Viši stručni referent za PCC, ustrojbeno mjesto: satnik

- jedan izvršitelj, mjesto službe: Mons, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: satnik

- društveni ili tehnički smjer
- 5 godina staža u struci

6. Viši stručni savjetnik - dva izvršitelja,

mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - VSS-SRM I.

- DSI

- 10 godina staža u struci

7. Stručni suradnik - prevoditelj - jedan izvršitelj,

mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - VSS, društvenog smjera - SRM I.

- prednost poznavanje francuskog jezika
- DSI

Osim navedenih uvjeta za popunu navedenih radnih mjesta očekuje se:

- posjedovanje važeće sigurnosne provjere razine SECRET
- iskustvo u radu s NATO tijelima i/ili međunarodnim organizacijama
- iskustvo vezano uz funkcionalno područje za koje se kandidat prijavljuje
- znanje engleskog jezika, minimalno 90% ALCPT ili STANAG 3232

Upućivanje imenovanih u Bruxelles je **do 20. kolovoza 2008.**

sa stupanjem na dužnost **od 1. rujna 2008.**

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta potrebno je dostavi-
ti **do 1. prosinca 2007.** na adresu: **Ministarstvo obrane, Služba za
NATO i Partnerstvo za mir, Zvonimirova 12/II, 10 000 Zagreb.**

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon **01/4568-856 ili
01/4568-099.**

Patria AMV za marinski korpus

AMERIČKA tvrtka Lockheed Martin udružila se s finskom tvrtkom Patria, pa će zajednički nastupiti na natječaju američkog marinskog korpusa (USMC) za izbor novog oklopnog transportera. Program izbora novog marinskog oklopnog transportera zove se Marine Personnel Carrier (MPC). Zamišljen je kao nova generacija oklopnih vozila srednje klase. Očekuje se kako će marinski korpus zahtjev za ponudama zainteresiranih proizvođača izdati tijekom prve polovine 2008.

Prema ugovoru dvije tvrtke Lockheed Martin će biti primarni ugovarač za program MPC te će osigurati integraciju sustava, poboljšanu zaštitnu opremu, proizvodnju u SAD-u, umreženost i logističku potporu za finsko vozilo Patria AMV pogonske konfiguracije 8x8.

Tvrtke su uvjerene kako će svojom ponudom ispuniti zahtjeve marinskog korpusa i ponuditi dobro zaštićeno oklopno vozilo, dobre nosivos-

Patria

ti, sposobno za raznovrsne zadaće. MPC će biti optimiziran za nekonvencionalno (asimetrično) ratovanje ali uz zadržavanje sposobnosti za djelovanje u cijelom spektru vojnih operacija raznih vrsta. Zamišljen da popuni prazninu u tzv. srednjim vozilima, trebao bi unatoč većoj masi zadržati dobre amfibijske značajke.

Taj je ugovor dio strategije Patrije

koja na ključnim tržištima nastoji osigurati snažnog lokalnog partnera i u suradnji ponuditi rješenje prilagođeno lokalnom tržištu. Objekt ovog ugovora je poznato finsko oklopno vozilo koje je dosad zabilježilo dobre prodajne rezultate na europskom tržištu, a sad kreće i "preko bare".

M. PETROVIĆ

Bugarskoj isporučen prvi Spartan

TALIJANSKI proizvođač zrakoplovne tehnike tvrtka Alenia Aeronautica 13. studenoga isporučila je bugarskom ratnom zrakoplovstvu prvi transportni avion C-27J Spartan. Time je počela finalizacija ugovora sklopljenog u veljači prošle godine, kojim se Bugarska odlučila na kupnju pet srednjih taktičkih transportnih aviona, uz mogućnost kupnje dodatna tri. Iako je inicijalno bi-

lo najavljivano kako će prvi avion biti isporučen tijekom lipnja ove godine, to je realizirano sredinom studenoga. Ostali avioni bit će isporučivani dinamikom po jedan avion godišnje.

Ulaskom u NATO zajednicu u travnju 2004., Bugarska je mnogo uložila u opremanje i modernizaciju svoga ratnog zrakoplovstva. Naglasak je stavljen na snaženje trans-

portnih kapaciteta, pri čemu im je vrlo važna ova nabava srednjih taktičkih transportnih aviona. Novim avionima zamijenit će se postojeća flota transportnih aviona An-26 koji se trenutačno rabe u bugarskom zrakoplovstvu. Uz transportne avione, Bugarska je kupila i 18 novih transportnih helikoptera, od čega je 12 letjelica tipa AS 532 AL Cougar, a šest tipa AS 565 MB Panther.

U kategoriji srednjih taktičkih transportnih aviona Spartan se tijekom proteklih godina potvrdio definitivnim bestsellerom. Tako je uz pet bugarskih Spartana dosad naručeno 120 aviona tog tipa, Italija 12, Grčka 12 plus 3, Litva 3, američka vojska i zrakoplovstvo 78, te Rumunjska 7 aviona. Kupnju Spartana razmatraju i Češka, Finska, Irska, Australija, Malezija, Tajvan i Saudijska Arabija.

I. SKENDEROVIĆ

Roboti u Australiji

BRITANSKA tvrtka QinetiQ objavila je kako namjerava u australskom gradu Sydneyju otvoriti središte za logističku potporu i popravke robota Talon. U tom će surađivati s australskom tvrtkom Pacific Security and Environmental Solutions Pty (PSES). Robot Talon jedan je od poznatijih proizvoda tvrtke QinetiQ, proizvodi ga američka podružnica, a riječ je o jednom od najprodavanijih robota. Dosad ih je prodano i uvedeno u operativnu uporabu više od 1000 diljem svijeta.

Talon je ustvari obitelj snažnih, izdržljivih, laganih (oko 45 kg) gusjeničnih robota na daljinsko upravljanje (radiouređajem ili optičkim kablom) koji omogućava da operater bude udaljen do jedan kilometar od

robota. Zahvaljujući naprednom kontrolnom setu Talonom se vrlo lagano upravlja. Rabi se za brojne zadatke, najčešća je uklanjanje bombi i eksplozivnih naprava. Moguće zadatke su i izviđanje, održavanje veze, nošenje raznih senzora, osiguranje područja, spasilačke operacije.

Može djelovati u svim vremenskim uvjetima, danju i noću, a može svladavati i teško prohodne terene. Fleksibilnost dizajna omogućava jednostavnu integraciju senzora i opreme za različite zadatke. U konačnici, Talon je višenamjenska platforma s vrlo malim logističkim zahtjevima.

QinetiQ

Plan je da tvrtka PSES drži potrebnu količinu rezervnih dijelova za Talon u skladištu u Sydneyju i osigurava tehničku potporu, popravak i brzu dostavu dijelova po zahtjevu korisnika. Stručnjaci PSES-a već su prošli potrebnu izobrazbu za uspješnu provedbu tih zadataka.

M. PETROVIĆ

RecceLite uskoro nad Afganistanom

U RAZVOJNO-POKUSNOM središtu nizozemskog kraljevskog ratnog zrakoplovstva u bazi Leeuwarden nedavno je javnosti predstavljena uspješna integracija novog taktičkog izvidničkog podvjesnika RecceLite, koji uskoro kane rabiti u Afganistanu na svojim borbenim avionima F-16AM i F-16BM. Riječ je o podvjesniku zadnje generacije koji proizvodi izraelska tvrtka Rafael, a predstavlja iznimno kvalitetnu IS-TAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition, Reconnaissance) platformu za sve korisnike.

Nizozemskom kraljevskom ratnom zrakoplovstvu RecceLite iznimno je

važan, jer je u tom segmentu zadnjih desetak godina imalo znatno ograničene kapacitete. Naime, nakon povlačenja Orpheus "wet film" kamera sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća, zamijenile su ih Termaine također "wet film" kamere koje su bile rabljene kao tek prijelazno rješenje prema novoj digitalnoj tehnici. Potkraj

studenoga 2005. nizozemsko ministarstvo obrane obrane sklopilo je ugovor s Rafaelom, vrijedan 57 milijuna američkih dolara, za kupnju šest podvjesnika RecceLite, dvije zemaljske postaje, po jedan datalink sustav za svaku zemaljsku postaju te prijenosna računala za analizu snimaka iz zraka. Jezgru RecceLite podvjesnika čine dvije kamere koje omogućavaju 24-satnu uporabu podvjesnika, u svim uvjetima danju i noću. Digitalni senzor dnevne TV kamere omogućava prikaz rezolucije 2000x2000 piksela, dok termalna kamera ima digitalni senzor koji omogućava prikaz rezolucije

640x512 piksela. "Težina" pojedine slike koju digitalizira RecceLite je 4 MB, a kapacitet data recordera u podvjesniku je 16 GB. RecceLite se podvješava na nosače Station 5R koji se postavljaju na desnu stranu uvodnika zraka na nizozemskim Falconima. Sliku iz zraka je moguće gotovo u realnom vremenu proslijeđivati zemaljskoj postaji, pomoću datalink sustava, a pilot u svojoj kabini na prikazniku također može pratiti ono što "vidi" RecceLite.

Kako navode u nizozemskom Leeuwardenu mogućnosti RecceLite sustava su dvostruko veće u odnosu na postojeće taktičke izvidničke podvjesnike AN/AAQ-14 Lantirn koji se rabe u nizozemskom kraljevskom ratnom zrakoplovstvu. Namjeravaju ih rabiti na nebu iznad Afganistana u kombinaciji sa ciljničkim podvjesnicima AN/AAQ-28 Litening AT Block II. Nizozemska je nabavila 22 RecceLite podvjesnika, kojima je opremila i svoje modernizirane avione F-16AM i F-16BM koji imaju avioniku ekvivalentnu onoj na F-16 Block 50/52.

I. SKENDEROVIĆ

Nova oklopna kabina

BRITANSKA tvrtka BAE Systems razvila je posebnu oklopnu kabinu kojom se jednostavno zamjenjuje postojeća neoklopljena kabina na kamionu FMTV. Kabina je dobila ime Low Signature Armored Cab (LSAC), a dizajnirana je tako da se može brzo zamijeniti. Tvrtka navodi kako dvočlanom timu mehaničara treba četiri sata za skidanje stare kabine i još toliko za postavljanje nove. Dosad je tvrtka dostavila više od 2000 kabina LSAC za potrebe opremanja kamiona FMTV američke kopnene vojske (US Army).

Kamion FMTV (Family of Medium Tactical Vehicles) je temeljni srednji taktički kamion američke

kopnene vojske. Riječ je o modernom, učinkovitom i pouzdanom vojnom terenskom kamionu. Dosad ih je napravljeno i dostavljeno korisnicima više od 36 000, a program je službeno počeo 1988. FMTV je izvorno razvila američka tvrtka Stewart&Stevenson, a nju je prije nekoliko godina kupio britanski koncern BAE Systems.

Oni su nastavili s daljnjim razvojem izvrsne osnove i sad je dostupan u 16 inačica na dva temeljna podvozja, 4x4 i 6x6. Razvijene su brojne inačice, od običnog kamiona pa do vozila za izvlačenje, tegljača, namjenski specijaliziranih pa do kiperi. Oko 85% dijelova svih tih ina-

čica je identično, što znatno olakšava logističku potporu tijekom radnog vijeka.

Stalno se razvijaju nove mogućnosti, pa se tako radi na hibridnom pogonskom sustavu, posebnom automatiziranom sustavu za rukovanje teretom i poboljšanom okviru karoserije.

M. PETROVIĆ

Opozvana druga serija francuskih fregata Horizon

PROGRAM francuskih fregata klase Horizon bit će završen a broj plovila sveden na svega dva broda. Druga, opozvana serija trebala se sastojati od dviju fregata čija je isporuka planirana tijekom sljedećeg desetljeća, a osiguravale bi protuzračnu obranu drugog nosača zrakoplova francuske mornarice. Primanje u operativnu službu prva dva broda u klasi, FS Forbin i Chevalier Paul, očekuje se do 2009. godine. Neimenovani izvori navode kako će se, umjesto gradnje dvaju novih brodova na drugu seriju više-namjenskih fregata klase Aquitaine, poznatije pod imenom talijansko-francuskog programa FREMM, ugraditi unaprijeđena sredstva protuzračne obrane, pa bi se na taj način nadomjestili izgubljeni PZO kapaciteti. U skladu s posljednjim objavljenim podacima, program FREMM fregata sastojat će se od dvije serije: prva od osam

brodova primarno će biti namijenjena protupodmorničkoj borbi, dok će druga serija imati devet plovila namijenjenih kopnenim napadima. Gradnja prvog broda u prvoj seriji FREMM fregata započela je ove godine, kako bi svih osam fregata

imale višestruko uporabljiv sustav za vertikalno lansiranje Sylver A70, pri čemu će prva serija rabiti projekte Aster 15 za protuzračnu obranu malog dometa. Nado-gradnja PZO sustava druge serije FREMM fregata vjerojatno će se

sastojati od dodatnih projektila većeg dometa Aster 30. Kako bi se povećao kapacitet detekcije, bit će postavljen radar za pretraživanje.

Budući da je opozvana gradnja druge serije od dviju fregata klase Horizon, francuska mornarica će produžiti operativni vijek razarača klase Cassard, FS Cassard i Jean Bart, iako ih klasi-

bilo primljeno u operativnu službu francuske mornarice do 2016. Očekuje se da će gradnja druge serije fregata započeti 2013. godine, dok je završetak programa predviđen tijekom 2022. Svi brodovi klase Aqu-

ficira kao fregate prvog reda, bar za četiri godine, kako bi osigurala PZO kapacitete dok prve dvije FREMM fregate druge serije ne postanu operativne.

M. PTIĆ GRŽELJ

Gradnja razarača DDG 1000

AMERIČKA ratna mornarica dodijelila je modifikaciju ugovora vrijednog 197 milijuna dolara tvrtki Bath Iron Works, podružnici tvrtke General Dynamics, za nastavak rada na projektu nove generacije razarača naoružanih navođenim projektilima DDG 1000 klase Zumwalt. Ugovor uključuje dugoročnu nabavu materijala i planiranje pripreme proizvodnje koja se oslanja na izradu projektne dokumentacije i gradnju broda. Izvorni ugovor potpisan je u kolovozu 2006.

Predstavnici brodograđevne industrije i dužnosnici američke mornarice trenutačno razmatraju plan premještanja gradnje prvog razarača DDG 1000 iz Northrop Grummanovog Ingalls brodogradilišta u brodogradilište u Bathu tvrtke General Dynamics. Kako se detalji toga plana još uvijek razmatraju, ukoliko dođe do njegovog ostvarenja, gradnja prvog razarača u brodogradilištu u Bathu bila bi dobrodošla poslovna injekcija. Kako su u Bathu započeli gradnju posljednjeg razarača DDG 112 u klasi 62 Arleigh Burke, a trenutačno nemaju ugovorenu

daljnju gradnju brodova, bio bi to logičan premještaj gradnje prvog broda u klasi Zumwalt. S druge strane, u brodogradilištu Ingalls grade se razarači klase DDG 51 Arleigh Burke, veliki desantni brodovi, patrolni brodovi za Obalnu stražu uz dovršenje jednog desantno transportnog broda klase San Antonio.

Northrop Grumman je glavni nositelj ugovora za gradnju sedam planiranih razarača naoružanih navođenim projektilima klase Zumwalt, poznatog pod nazivom DD(X) program, istisnine 14 500 tona i duljine 183 metra, a isporuka prvog broda u klasi očekuje se 2012., dok bi isporuka drugog broda trebala uslijediti ubrzo nakon njega. Američki Kongres zauzeo je stav kako bi se gradnja obaju brodova trebala izvoditi simultano u oba brodogradilišta.

Tvrtki Raytheon je također dodijeljena modifikacija ugovora vrijedna 994 milijuna dolara za prva dva razarača DDG 1000 i DDG 1001. Dodijeljena sredstva namijenjena su izradi detaljne dokumentacije i integraciji opreme te proizvodnji i službi brodskog računalnog okruženja, pramčanog senzora, rada, elektro-optičkog/infracrvenog senzora, brodskog sustava za nadzor, Identification-Friend-or-Foe opreme, zajedničkog sustava napajanja i hlađenja, elektroničkih modularnih kućišta i Mk57 sustava za vertikalno lansiranje.

M. PTIĆ GRŽELJ

Bespilotna letjelica Sky-Y

USPJEH isporuke prvog bugarskog Spartana skrenuo je pozornost na druge projekte tvrtke Alenia Aeronautica, odnosno njihove uspjehe. Potkraj listopada uspješno je završen niz probnih letova njihove nove bespilotne letjelice Sky-Y. Riječ je o letjelici do tonu težine, odnosno o MALE (Medium Altitude Long Endurance) bespilotnoj letjelici namijenjenoj prije svega zadaćama nadzora iz zraka. Prvi probni let je obavljen tijekom lipnja ove godine u Italiji, dok je jesenska kampanja probnih letova obavljena u švedskoj bazi Vidsel. Sky-Y je druga Alenijina bespilotna platforma, nakon pro-

jekta letjelice Sky-X. Proizvođač zasad ne navodi sve tehničke podatke o letjelici, ali se posredno iz njezinog osmosatnog europskog rekorda za letjelice do jedne tone može zaključiti koja joj je maksimalna težina. Navodi se i to kako letjelicu pokreće dizelski motor, kako je tijekom probnih letova najviša ostvarena visina ona od 4500 m, dok je najviša postignuta brzina bila 125 čvorova. Tijekom tih letova obavljeno je isprobavanje fotoopreme koju

nosi Sky-Y, ponašanje letjelice u raznim meteorološkim uvjetima danju i noću pod punim opterećenjem, navigacijskog sustava i automatiziranog sustava za autonomno polijetanje i slijetanje.

I. SKENDEROVIĆ

Suradnja u borbi protiv terorizma u sklopu UN-a

Nakon što je postalo očigledno da se djelovanje terorističkih skupina neće ograničiti na pojedinačne države, borba protiv terorizma proširila se i na međunarodne organizacije kao što su Ujedinjeni narodi

Božo VUKASOVIĆ

Međunarodna nastojanja za donošenje sveobuhvatne antiterorističke konvencije počela su u razdoblju između dva svjetska rata. Francuska je Ligi naroda uputila formalni prijedlog integralne konvencije protiv terorizma nakon atentata na jugoslaven-skog kralja Aleksandra I. i francuskog ministra vanjskih poslova 1934. godine. Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju terorizma otvorena je za potpisivanje 1937. godine, i premda su je potpisale 34 države, zbog nedostatnog broja potpisa nikad nije stupila na snagu. Aktivnosti Lige naroda nastavljene su i nakon osnivanja Ujedinjenih naroda, no zbog nesuglasja država oko definicije terorizma i razgraničenja toga pojma od pokreta za nacionalno ili kolonijalno oslobođenje, integralna antiteroristička konvencija nije do danas donesena. To je uvjetovalo korinitu promjenu u pristupu među-

narodne zajednice u stvaranju normativnih pretpostavki za suzbijanje međunarodnog terorizma. Usvojen je tzv. funkcionalni pristup (*corpus delicti*) prema kojemu je dinamika terorizma uvjetovala aktivnosti međunarodnih organizacija.

Tako je nakon serije otmica zrakoplova donesena Konvencija o kažnjivim djelima i nekim drugim radnjama u zrakoplovima (*Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Bord Aircraft*), konvencija UN-a iz 1963. (tzv. Tokijska konvencija), kojom se države stranke obvezuju da u svojim nacionalnim kaznenim zakonodavstvima inkriminiraju ponašanja kojima se ugrožava sigurnost leta zrakoplova, osoba i imovine u zrakoplovu ili disciplina u zrakoplovu. Konvencija određuje i ovlasti zapovjednika zrakoplova koje podrazumijevaju i mogućnost poduzimanja stegovnih mjera prema osoba-

ma koje krše disciplinska pravila dok je zrakoplov u letu. Prema odredbama konvencije zapovjednik zrakoplova iznimno ima ovlast izručiti počinitelja nadležnim tijelima države stranke na čijem je području zrakoplov sletio, ako postoji osnovana sumnja da je ta osoba dok je zrakoplov bio u letu počinila teško kazneno djelo kažnjivo prema zakonu države registracije zrakoplova.

Haška Konvencija o suzbijanju nezakonite otmice zrakoplova (*Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft*), konvencija UN-a iz 1970., zahtijeva od država potpisnica da ili izruče uhvaćene otmičare njihovoj zemlji podrijetla, ili da im sudi prema zakonima države domaćina. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Novi oklopnjaci za nove izazove (II.dio)

Pripremio Tomislav JANJIĆ

Na kraju prvog dijela ovog teksta spomenuli smo kako se zbog konstantnog povećanja mase oklopnih borbenih vozila sve veći broj programa razvoja i nabave vraća na gusjeničare. Bez obzira na razvoj tehnologija, masa vozila iznad 30 ili 35 tona još uvijek je prevelika za vozila na kotačima. Zašto se jednostavno masa ne ograniči na manje od 30 tona, ili zbog čega su oklopni transporter i borbeno vozilo pješastva sve teža? Najvažniji razlog je potreba za sve boljom oklopnom zaštitom. S druge strane, vojske stalno traže sve veća vozila s većim prostorom za posadu i pješacki desant. Povećanje zapremine moguće je ostvariti samo povećanjem dimenzija, što neizbježno dovodi do povećanja mase. Prva borbeno vozila na kotačima imala su korisni prostor volumena oko sedam kubičnih metara, a najnovijima volumen je povećan na čak 14 kubičnih metara. Kod nekih je vozila do povećanja volumena došlo zbog zahtjeva da se svi pomoćni sustavi i razna pomagala (spremnici za

pitku vodu, hrana, deke i slično) smjeste unutar tijela. Kod većine je riječ o razumljivom zahtjevu da se vozilo već tijekom projektiranja i razvoja prilagodi što većem broju zadataka/uloga, od klasičnih borbenih do "pomoćnih". Neke od namjena koje traže mnogo unutarnjeg prostora jesu sanitetska i zapovjedna, pa se za njih često rade i posebne inačice vozila s podignutim krovom. Ali zahtjevi za većim unutarnjim prostorom samo su dio problematike.

Osim povećanja razine oklopne zaštite i zahtjeva za sve većim vozilima sposobnim za prilagodbu raznim namjenama, na stalni rast mase snažno utječu i zahtjevi za oružjima veće paljbene moći. U početku su korisnici bili zadovoljni kada bi svoje oklopne transportere na kotačima opremili strojnica-

ma kalibra 7,62 mm ili teškim strojnicama od 12,5 mm. A onda su američki marinci odlučili svoje Piranhe I, označene kao LAV 25, opremiti topovima kalibra 25 mm. Time su pokrenuli pravu lavinu opremanja kupolama s jednim ili čak dva člana i topovima od 25 i, u zadnje vrijeme sve češći izbor, od 30 milimetara (vidi Hrvatski vojnik broj 160 i 161). Dobra strana tih odluka jest povećanje paljbene moći i mogućnost uporabe vozila kao klasičnih borbenih vozila pješastva, a negativna smanjenje prostora za pješacki desant i povećanje mase. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojn timer.hr*

Poseidon - budući gospodar mora

Boeing je još jednom "iskoristio" svoj najprodavaniji model kako bi stvorio nov proizvod. Ovaj put nije riječ o civilnom, već o vojnom avionu P-8 Poseidon, nastalom na osnovama civilnog 737-800

Pripremio Dražen MILIĆ

U Boeingovom pogonu za skla-panje aviona 737 u Rentonu (država Washington) sve je veća gužva. Uz već postojeće dvije vrpce "ugurala" se treća, koja će po svemu biti istovjetna prvim dvjema. I za nju planovi predviđaju da će mjesečno dovršavati 30 aviona. Jedina će razlika biti u tome što s nje neće silaziti civilni već vojni avioni. Preciznije, mornarički višenamjenski patrolni avioni P-8A Poseidon američke ratne mornarice. Upravo to što će se u istom pogonu, doslovce jedni pokraj drugih, sklapati civilni i vojni avioni čini taj program jedinstvenim u prošlosti Boeinga i američke zrakoplovne proizvodnje. Boeingov vođa programa Poseidon Bob Feldman tvrdi kako je to jedinstven slučaj u dosadašnjoj povijesti zrakoplovne industrije da je tako uspješna tvrtka, kao što je njegova, u mirnodopsko vrijeme smanjila proizvodnju civilnih aviona kako bi započela proizvodnju vojnih.

Zapravo je sposobnost da se vojni avion proizvodi po civilnim standardima brzine proizvodnje u civilnom

pogonu bila odlučujuća što je Boeing Integrated Defense Systems 2004. godine dobio ugovor vrijedan 3,89 milijardi američkih dolara da na osnovi 737 napravi P-8. Poseidon je razvijen kako bi u što kraćem vremenu zamijenio Lockheedov protupodmornički avion P-3, čiji se vijek uporabe ubrzano bliži kraju. Upravo zbog opasnosti da će američka ratna mornarica ostati bez protupodmorničkih aviona, najvažniji dijelovi ugovora s Boeingom jesu brzina razvoja aviona i njegova proizvodnja. Kad P-8 uđe u velikoserijsku proizvodnju, pogonu u Rentu bit će dovoljno samo osam dana za završno sklapanje aviona, isto kao i s civilnim 737. Prvobitni Boeingov prijedlog bio je da se na tržištu kupe rabljeni 737-800, koje bi prebacili u središte za modifikacije, gdje bi od njih napravili mornaričke patrolne avione, onako kako to čine sa 737 AEW&C avionima za nadzor zračnog prostora i tankerima KC-767. Na taj način se smanjuju troškovi nabave aviona uz (navodno) neznatno smanjenje operativnog vijeka. Još

je važniji razlog, bar za Boeing, taj da se cijeli posao obavlja u specijaliziranom centru s obučanim osobljem. Kako je američka ratna mornarica inzistirala da dobije nove avione, te da ih dobije što prije, u Boeing Commercial Airplanesu su morali pronaći način kako proizvoditi vojni avion brzinom civilnog i cijelu proizvodnju smjestiti u civilni pogon.

Navodno je vrh američke ratne mornarice rekao: "Zašto kupiti dobar avion koji ćete rastaviti na dijelove? Ako ne uspijete smisliti nešto drugo, vjerojatno nećete dobiti ugovor." Zbog toga su Boeingovi stručnjaci morali smisliti način kako od civilnog aviona napraviti vojni, a potom kako organizirati osjetljivu proizvodnju (ipak je riječ o tajnim sustavima) na civilni način. Za samo 11 sati Boeing je promijenio svoju ponudu za MMA (Multimission Maritime Aircraft) program u kojoj je pisalo kako će svi isporučeni avioni biti potpuno novi. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Projekt Navaho

Iako nikad nije ušao u operativnu uporabu, SM-64 Navaho je među deset najuspješnijih američkih vojnih projekata svih vremena

Domagoj MIČIĆ

Program razvoja interkontinentalnog krstarećeg projektila koji će letjeti velikim brzinama počeo je odmah nakon II. svjetskog rata, u vrijeme kad je američko ratno zrakoplovstvo smatralo da je uporaba balističkih projektila s raketnim motorima nepraktična. Zbog toga su pokrenuli razvoj krstarećeg projektila koji je trebao ujediniti najbolje odlike raketnog i protočno-mlaznog motora. Krajnji je cilj bio proizvesti oružje koje će ciljevima na udaljenostima od više tisuća kilometara prilaziti velikim brzinama i tako biti potpuno neuhvatljivo za sovjetsku protuzračnu obranu. Ugovore za razvoj takvog oružja dobilo je nekoliko tvrtki, između ostalog i North American koji je ponudio projekt MX-770. Riječ je o nadzvučnom krstarećem projektilu dometa 800 kilometara. U travnju 1947. zahtjev za domet je udvostručen na 1600 kilometara. Iste je godine oznaka MX-770 promijenjena u XSSM-A-2 Navaho (tvornička oznaka projekta bila je NA-704). Američko ratno zrakoplovstvo je vjerovalo da će biti mnogo lakše razviti tehnologiju za krstareći projektil koji će letjeti brzinom od tri Macha nego za interkontinentalne balističke projekte koji lete brzinom od 22 Macha. No, u stvarnosti su projektili Redstone, Thor, Jupiter i Atlas bili znatno uspješniji, pa je razvoj Navaha na kraju obustavljen.

Unatoč tome, program Navaho je toliko snažno utjecao na razvoj aeronautike u Sjedinjenim Državama da je još desetljećima kasnije bio osnova za razvoj najrazličitijih oružja, od krstarećeg projektila AGM-28 Hound Dog (vidi Hrvatski vojnik broj 159), preko programa Apolla do Space Shuttlea i špijuskog aviona SR-71 Blackbird.

Zanimljivo je da su u isto vrijeme i sovjetski stručnjaci došli do istog zaključka, pa su za potrebe Crvene armije počeli razvoj projektila Buran i Burja. Buran je otkazan prije prvog leta, ali je zato prvi let Burja obavio otprilike u isto vrijeme kad i Navaho. Kao i američki projekt, i Burja je otkazan kad je postalo jasno da će se raketnom tehnologijom ipak uspjeti proizvesti uporabljive balističke rakete s raketnim pogonom. Za razliku od Navaha, Burja je obavio nekoliko uspješnih letova, pa je Projektni biro Lavočkin predložio da postane osnovom za proizvodnju raketoplana koji će polijetati kao raketa, a spuštati se kao avion. Projekt je odbijen kao nerealan i preskup. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Hrvatski vitezovi Reda Marije Terezije (II)

Martin Knežević (1708.-1781.)

Najslavnije djelo Martina Kneževića dogodilo se u lipnju 1761., kada je od maršala Loudona na vlastiti zahtjev, s odjelom od 200 karlovačkih i 200 Nádasdyjevih husara, te 400 St. Ignon draguna, dobio zapovijed napasti i protjerati 600 pruskih konjanika

Vladimir BRNARDIĆ

Obitelj Knežević od Svete Hele-
ne potječe iz staroga bosan-
skog kneževskog plemena, iz
Bročna u Hercegovini, koje se na-
kon pada srednjovjekovnoga bosan-
skog kraljevstva doselilo u Liku. Pr-
vobitno su nosili ime Krušević, ali
su po knezu i vojskovođi Filipu, koji
je poginuo uz bosanskoga kralja
Stjepana II. kod Jajca 1463., promi-
jenili ime u Knežević. Filipov sin
Ivan pobjegao je pred Turcima u Li-
ku i Krbavu te u okolici Gračaca sa-
gradio čvrsti grad, a ugarsko-hrvat-
ski kralj Matija Korvin podijelio mu
je 1466. plemstvo, koje je Ivanovu
praunuku Franji 15. srpnja 1628.
potvrdio i kralj Ferdinand II. Hab-
sburg. Franjo Knežević je bio za-
povjednik Krbave, ali se pred Turci-
ma morao skloniti u Vinjerac. Obi-
telske posjede oko Gračaca, Grab,
Popinu, Bruvno, Lovinac, Zrmanju i
Knin uspio je povratiti Franjin unuk
Ile Knežević, koji se borio u Lici
protiv Turaka u Velikom ratu, za što
je dobio veliku kolajnu.

Martin Knežević rođen je 1708. u
Senju kao sin Jurja Kneževića i Ka-
tarine rođ. Stribor. Nakon suprug-
ne smrti Martinov otac Juraj oženio
se udovicom Helenom Vukasović,
kćerkom vojvode Pribinovića, koju
su zbog ljepote zvali "lipa Ile". Ona
je iz prvoga braka imala kćer Uršu-
lu, rođenu u Senju 1717., a s Jurjem
je dobila sina, kojemu su također
dali ime Juraj. Ovaj Martinov polu-
brat postigao je čin pukovnika i od
1783. do 1786. bio zapovjednik 11.
szeklerske krajiške husarske pukov-
nije. Martin Knežević se 1733. ože-
nio kćerkom svoje maćehe, odnosno

*Martin Knežević
u odori pukovni-
ka Karlovačke
krajiške husar-
ske pukovnije s
Viteškim križem
Reda Marije
Terezije*

svojom posestrom, i Jurjevom polu-
sestroom Uršulom Vukasović.

Već s 20 godina Martin je bio ime-
novan kapetanom Knina i uz pomoć
oca Jurja i strica Nikole Kneževića
svladao je Turke kod Gubavča klan-
ca. Prilikom napada na turski tabor
iznenadio je i rastjerao uspaničene
Turke, a dio bogatog plijena bila su
i dva topa i streljivo. U turskom ratu
(1737-39) Martin je zbog zasluga i
iskazane hrabrosti i odvažnosti u
brojnim pothvatima od cara Karla
VI. dobio kao nagradu zlatni lanac.

Na početku austrijskog Rata za nas-
lijeđe (1740-1748) borio se i istak-
nuo u nekoliko okršaja s Francuzi-
ma na bojištima u Bavarskoj, Elzasu
i Češkoj. Kad je tijekom rata refor-
mirana Vojna krajina, a u Lici ustro-
jen Karlovački generalat i Karlovač-
ka krajiška husarska pukovnija s
četiri satnije, postao je Martin ko-
njanički satnik. Tom prilikom obitelj
Knežević izgubila je svoje nekadaš-
nje posjede, koji su pripali vojnom
eraru. Zajedno s novoustrojenim
karlovačkim husarima krenuo je

Uršula
Knežević

Brojno potomstvo

Od petnaestero djece koje je Martin Knežević imao s Uršulom ostalo je na životu njih osmero, šest sinova i dvije kćeri: general bojnik Juraj (Georg-Anton) (Gračac, 1733. - Beč, 27. V 1805.), potpukovnik Anton (Anton-Joseph) (Gračac, 1737. - Baden kraj Beča, 1809.), general bojnik Ivan (Johann-Karl) (Gračac, 1743. - Sv. Helena, 29. X. 1809.), general bojnik Petar (Peter-Vinzenz) (Gračac, 1746. - Štrigova, 12./14. V. 1814.), Marijana (Maria-Anna) udana Žiška von Troznov, Cecilija (Cecilia-Maria) udana Portner, satnik Leopold (Gračac? - Gospić, 1788/89) i general konjaništva Vincent (Vinzenc-Fererijs) (Gračac, 30. XI. 1755. - Sv. Helena, 11. III. 1832.). Svi su sinovi, poput oca, odabrali vojničko zvanje, a četvorica su postigla generalske činove. Najmlađi Vincent Knežević, također je poput oca odlikovan Viteškim križem Reda Marije Terezije.

Knežević 1746. na ratište u Nizozemsku, gdje je ostao sve do 1748., kada je sklopljen mir. Tijekom rata promaknut je u čin bojnika. I nakon rata Knežević je ostao s karlovačkim husarima, a 1754. postao je potpukovnik. S Karlovačkom husarskom pukovnijom krenuo je i u Sedmogodišnji rat (1756.-1762.), na bojište u Češkoj, u koju je provalio pruski kralj Fridrik II., poslije prozvan Veliki. Ondje je 1756. sudjelovao u neodlučenoj bici kod Lobositz i napadu na Tetschen. Sljedeće, 1757. godine karlovački su se husari pod zapovjedništvom pukovnika Maxa Josepha Mittrowskog istak-

nuli kod prepada na Hirschfeld, a borili su se u sukobu kod Reichenberga, te u velikim bitkama kod Praga i Kolina. Kod Praga austrijska je vojska poražena i veći dio se morao povući u grad, gdje je ostao blokirani i pod pruskom opsadom. Karlovački su husari izbjegli opkoljavanja i blokadu pa su se zajedno s nekim drugim postrojbama priključili vojsci maršala Dauna. Ta je vojska krenula u pomoć opkoljenoj češkoj prijestolnici i sukobila se s Prusima kod Kolina. Karlovačka husarska pukovnija, jačine dva eskadrona, nalazila se zajedno s ostalim krajiškim konjaničkim i pješačkim postrojbama u sklopu divizije von Beck, koja je pak bila u sastavu korpusa lakih postrojbi pod zapovjedništvom hrvatskog bana i generala konjaništva grofa Franje Nádasdyja. Taj korpus je ometao nastupanje Prusa prema Kolinu, a na dan bitke, 18. lipnja 1757., borio se na desnom krilu austrijskog bojnog poretka. U bici kod Kolina austrijska je vojska pobijedila, ali je Martin Knežević bio teško ranjen. Vratio se tek nakon dvije godine oporavka i 1758. postao pukovnik i zapovjednik Karlovačke krajiške husarske pukovnije. Tijekom te godine karlovački su husari bili na ratištu u Šleskoj i sudjelovali u boju kod Troppaua, a jedan odjel i u opsadi Neisse. Sljedeće godine karlovačka husarska pukovnija nije sudjelovala u ratu, a 1760. priključena je glavnoj armiji u Saskoj.

Najslavnije djelo Martina Kneževića dogodilo se u lipnju 1761., kad je od maršala Loudona na vlastiti zahtjev, s odjelom od 200 karlovačkih i 200 Nádasdyjevih husara, te 400 St. Ignon draguna, dobio zapovijed napasti i protjerati 600 pruskih konjanika, koji su bili postavljeni u zasjedu iza Landshuta kod Hartmannsdorfa. Knežević je prvo

pažljivo razgledao čitavu okolicu i rasporedio postrojbe na najbolji mogući način. Iako je neprijatelj u međuvremenu saznao za napad i dočekao ga pripravan, više od 100 Prusa bilo je sasječeno, a 150 zarobljeno zajedno sa 150 konja. Ostali su se spašavali bijegom. Ipak, i dobar dio njih dospio je u ruke pukovnika Pezungera, kojega je Loudon s 200 konjanika i 100 Hrvata poslao da ih dočeka kod Schmiedberga, između Einsiedla i Landshuta. Za taj sjajni pothvat Martin Knežević je odlikovan Viteškim križem Reda Marije Terezije, koji mu je dodijeljen 30. travnja 1762. na 7. promociji. Priznanje o junaštvu i hrabrosti dobio je od generala Mittrowskog i samoga glavnog zapovjednika, maršala Loudona.

Nedugo potom u okršaju od Heidersdorfa u lipnju 1762., Knežević je ponovno bio ranjen, čime je praktički okončana njegova aktivna služba. Ipak, god. 1771. promaknut je unatrag, računajući od 1759., u general bojnika, ali je sve do umirovljenja 1773. ostao na čelu karlo-

■ Karlovački husari 1762. godine

vačkih husara. Za ranije zasluge i Viteški križ Reda Marije Terezije Martin Knežević i njegovi potomci dobili su 7. travnja 1763. od carice Marije Terezije barunat. Svoje posljednje dane Knežević je proveo u Gračacu u Lici, gdje je i umro 30. listopada 1781. u 73. godini života. Pokopan je u župnoj crkvi svetog Jurja Mučenika u Gračacu, pokraj svoje supruge Uršule. ■

Gary Paul Nabhan: "Neki to vole ljuće - hrana, geni i kulturna raznolikost", Jesenski i Turk, Zagreb, 2007.

Knjiga "Neki to vole ljuće" zanimljivo je antropološko i evolucijsko putovanje kroz kuhinje diljem svijeta. Libanonac Gary Paul Nabhan upoznaje nas s razlozima karakterističnosti prehrane i kulinarskih sklonosti u različitim kulturama. Autor smatra da su prehrabene navike ugrađene u naše gene, odnosno prehrabene sklonosti uvjetovane kulturom.

Etničke kuhinje razlikuju se zbog specifičnosti podneblja u kojima su nastale i vanjskih okolnosti kojima su pripadnici skupine bili izloženi stoljećima. Svaka etnička kuhinja odražava evolucijsku povijest i genetsku raznolikost određene ljudske populacije koja je reagirala na jestive biljke i životinje što su se na određenom području mogle pronaći ili nabaviti, ujedno u interakciji s različitim kulturnim tradicijama pripremanja i konzumiranja hrane.

Knjiga govori o prehrani u odnosu na etničku pripadnost i podrijetlo i donosi zanimljive tvrdnje o usklađenosti gena, kulturne tradicije i hrane koju jedemo, pri čemu su tjelesno zdravlje pojedinca i zdravlje šire društvene zajednice u međusobnom prožimanju. Najjednostavniji način utvrđivanja važnosti interakcije između gena, hrane i kulture razmatranje je koliko je ljudi podložno bolesti ili smrti kad njihova kuhinja ili kultura prestane biti u skladu s njihovim genima.

U kontekstu globalizacije, masovnih migracija i suvremenih urbanih "melting pot" središta, knjiga zagovara i "povratak kući", hrani koja najviše odgovara našem genetskom sklopu. Na nov način autor raspravlja i o problemu alergija na hranu, problemu održavanja tjelesne težine te nekim bolestima, a sve te priče prožete su osobnim anegdotama i humorom.

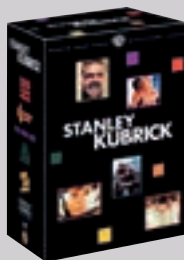

Mirela MENGES

FILMOTEKA

DVD kolekcija Stanleya Kubricka 2007

- 2001: odiseja u svemiru (1968.)
- Paklena naranča (1971.)
- Isijavanje (1980.)
- Full metal jacket (1987.)
- Oči širom zatvorene (1999.)
- Stanley Kubrick: Život u slikama
- distributer: Continental film

Stanley Kubrick je u gotovo pedeset godina karijere snimio samo 11 dugometražnih filmova, ali je o njemu objavljeno nevjerojatnih 28 biografija. Za svaki film se pripremao sedam godina, a sve što je ikad napravio, kad bi ova metafora bila izvediva, slobodno bi se moglo izliti u zlato. Prije sedam godina, kad je izašla deveterostruka edicija njegovih filmova, mnogi kolekcionari bili su razočarani oskudnim popratnim sadržajima. Znali su da je čovjek poput Kubricka, koji je nerijetko stotinjak puta snimao istu scenu težeći savršenstvu, morao ostaviti gomilu materijala. Kolekcija koju upravo predstavljam, a zanimljivo je i pohvalno što ju je naš Continental film uspio prirediti među prvima u Europi, ispravlja taj propust. Na raznim forumima možemo naići na komentare da neuvršteni, a jednako slavni Kubrickovi filmovi (Dr. Strangelove, Lolita, Barry Lyndon) nisu objavljeni zbog toga što se američkom izdavaču žurilo kolekciju izložiti u trgovinama u predbožićno vrijeme. Pa što ako i je tako! Znaajući da će se svaki istinski filmofil rastopiti od sreće ako nađe ovaj dar pod borom, potrudili su se da tih pet filmova bude bogato opremljeno. Svi osim *Full metal jacketa* nalaze se na dvostrukom DVD-u, s pregršt dodatnih materijala i dokumentaraca, pa ču morati uzeti godišnji odmor kako bih ih pregledao. Kao šlag na tortu, na posljednjem disku stiže nam potpuno novi dokumentarac koji detaljno govori o Kubrickovom životu i karijeri. Taj dokumentarac najavljuje se kao najvažnije vizualno djelo u povijesti filma posvećeno jednom redatelju i njegovim filmovima. Kad sve to vidim, nemojte mi zamjeriti ako se za koji mjesec još jednom vratim najvažnijem ovogodišnjem DVD izdanju.

Leon RIZMAUL

Sjeti nas se kada dođeš u kraljevstvo svoje

Zadnja nedjelja crkvene godine posvećena je svetkovini Krista Kralja. Liturgijski ciklus koji počinje pripremom za Njegovo rođenje zaokružuje cjelinu spomenom na onoga koji "vlada, pobjeđuje, vječno kraljuje".

Iščitavajući povijest Kristovu i njegov evanđeoski život nigdje nećemo pronaći uobičajene slike kralja. Naprotiv. Od rođenja pa do smrti prate nas slike pomoću kojih teško možemo zaključiti da je Krist Kralj. Našim poimanjem kralja, kraljevanja i kraljevstva ne uspijevamo povući paralelu s Kristom Kraljem. Dok svi drugi kraljevi drže do svoje titule i trude se dati joj što veću važnost, Krist Kralj "sam sebe oplijeni uzevši lik sluga, postavši ljudima sličan, obličjem čovjeku nalik"; dok je svim drugim kraljevima stalo da su uvijek u "visokom" društvu, Krist Kralj uz sebe ima obične ribare; dok svi drugi kraljevi svoje palače ukrašavaju najraskošnijim mramorom, Krist Kralj "nema gdje nasloniti glavu"; dok svi drugi kraljevi od te svoje titule prave spektakl i glamour, Krist Kralj bježi od svake vrste blještavila i povlači se na samotna mjesta; dok se svi drugi kraljevi kite skupocjenim krunama, Krist Kralj prihvaća na sebe trnovu krunu; dok svi drugi kraljevi očekuju da se narod žrtvuje za njih i tako omogući svojim kraljevima što lagodniji život, Krist Kralj se žrtvuje za čitav narod, daje sebe kako bi narod mogao živjeti, ide u smrt kako bi čovjeka spasio. Kakav Kralj, takvo i kraljevstvo. Blaženstva govore o onima koji će živjeti u Njegovom kraljevstvu: siromasi duhom, ožalošćeni, krotki, gladni i žedni pravednosti, milosrdni, čisti srcem, mirotvorci, progonjeni zbog pravednosti. Njima je rečeno: "Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima". Ali, nisu oni jedini. Ima ih još kojima je obećao ulazak u svoje kraljevstvo. Onima koji su za sebe držali da su pravednici reče: "Prostitutke i carinici preteći će vas u Kraljevstvo nebesko". Onom razbojniku koji je uz njega bespomoćno visio na križu i koji je u Kristu Kralju prepoznao svoga Spasitelja reče: "Doista, kažem ti: danas ćeš biti sa mnom u raju". Takvo što može reći samo onaj koji je prividno na najnižoj razini, ali uistinu vlada, koji je prividno gubitnik, ali stvarno pobjeđuje, koji je prividno sluga, ali je uistinu Kralj. Ne preostaje nam drugo nego s razbojnikom reći Kristu Kralju: "Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje".

Žarko RELOTA

25. studenoga 1918.

Ne srljajte kao guske u maglu!

Poslije raskida državnih veza s **Austro-Ugarskom**, jedino je vođa **Hrvatske pučke seljačke stranke Stjepan Radić** posve jasno predstavio istinske hrvatske nacionalne interese. Za nje ga je **Hrvatska** trebala ostati "samostalna država i pučka republika". U noći od 24. na 25. studenoga **1918.**, kad je **Narodno vijeće** odlučivalo o sudbini Hrvatske, Radić je upozorio na to da se svi govornici "upravo nadmeću" kako da "Hrvatsku izbrišu i poruše". Porekao je pravo vijeću da donosi sudbonosne odluke "jer ga narod nije izabrao", a mimoilazi i **Sabor**. Napokon je očajnički pozvao na razum: "Još nije prekasno! Ne srljajte kao guske u maglu! Nemojte tako postupati, da ste se svi skupili danas samo zato da izvršite jedno urotničko djelo protiv naroda, napose protiv Hrvatske i Hrvata." Ignorirajući taj vapaj i ne držeći se naputaka koje je dobilo prije polaska, izaslanstvo Narodnog vijeća otišlo je u **Beograd** i **Aleksandru Karađorđeviću** predalo vlast bez odobrenja naroda, Sabora i prije odluka buduće **Ustavotvorne skupštine**. Nova je država međunarodno priznata na konferenciji u **Parizu** iduće godine. **Kraljevina SHS** bila je od samog početka "tamnica naroda", kojom je upravljala sprema Karađorđevića i srbijanskih radikala...

25. studenoga 1936.

Prema stvaranju Trojnog pakta

Njemačka i **Japan** su 25. studenoga 1936. potpisali **Antikominterni pakt** uperen protiv **Sovjetskog Saveza**, a zatim su **Italija** i **Njemačka** u svibnju 1939. stvorile takozvani **Čelični pakt** o prijateljstvu i suradnji, koji im je trebao osigurati novi, širi životni prostor. Kad je buknuo **II. svjetski rat**, fašističke su države osjetile potrebu za još čvršćim vojnim savezom. Zbog toga je u rujnu 1940. u **Berlinu** potpisan **Trojni pakt**, vojni savez Njemačke, Italije i Japana. Sile ugovornice obvezale su se na međusobnu suradnju u "stvaranju i održavanju novog poretka u velikoazijskom prostoru i u **Europi** te na međusobno pomaganje u slučaju da jednu od njih napadne neka sila koja nije umiješana u europski rat ili u japansko-kineski sukob". Bila je to zapravo podjela svijeta na interesna područja. Japan je priznao vodeću ulogu Njemačke i Italije u Europi, a one su priznale pravo Japanu na samostalno odlučivanje o *novom poretku* u **Aziji**. Za ostvarivanje ugovorene suradnje osnovane su političke, gospodarske i vojne komisije, koje su izmjenjivale obavijesti i razrađivale planove. Trojnom paktu pristupile su i profašističke vlade drugih država - **Mađarske**, **Bugarske** i **Rumunjske**, te na posljetku **Jugoslavija** u ožujku 1941... Leon RIZMAUL

WEB INFO

www.croatia.org

I ako je riječ o privatnom portalu posvećenom zbivanjima u **Hrvatskoj** i događajima vezanima uz Hrvate u svijetu, a tekstovi su mahom objavljeni na engleskom jeziku, dio portala www.croatia.org posve-

ćen je i **ženama u Domovinskom ratu**. Kako je ta tema vrlo zanimljiva, a relativno loše obrađena, čini se zahvalnim osvrnuti se ukratko na taj dio sadržaja.

Premda je site vrlo dobro popunjen sadržajem, posebice je dobro odrađen izbornik (pod **Categories** se otvara novi izbornik), dio o sudjelovanju žena u Domovinskom ratu vjerojatno je tek pokušaj da se otvori nova i zanimljiva tema. Nažalost, unatoč pokušajima vlasnika da posjetiteljima omogući bar kakav-takav sadržaj, dojma smo da je taj dio portala jedan od najslabije odrađenih. Je li tome uzrok nedostatak građe ili je podstranica tek u izradi, ovog je trenutka teško reći, no činjenica je da nema pisanih svjedočanstava, fotogalerija i ostalih sadržaja koji bi i povjesničarima olakšali posao pri definiranju uloge žena u Domovinskom ratu. Ipak, već i želja da se tema pokrene i posjetitelje natjera na razmišljanje hvalje je vrijedna akcija. Nadajmo se da će u bliskoj budućnosti spomenuta stranica ipak zaživjeti sadržajem, pa će i vrijednost cijelog projekta biti kudikamo veća.

Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Prvi pogodak za hrvatsku nogometnu reprezentaciju na završnici EP postigao je:

- A Davor Šuker
- B Goran Vlaović
- C Igor Cvitanović

2. Prvi pomoćnik Ćire Blaževića na EP '96 u Engleskoj bio je:

- A Branko Ivanković
- B Tomislav Ivić
- C Otto Barić

3. Izbacite uljeza s kojim Hrvatska nikad nije igrala na završnici EP:

- A Švicarska
- B Ukrajina
- C Portugal

4. Jedina utakmica na EP na kojoj je Hrvatska povelala, pa izgubila, bila je protiv:

- A Njemačke
- B Engleske
- C Francuske

5. Na EP 2004. za Hrvatsku je nastupio i:

- A Nenad Bjelica
- B Robert Špehar
- C Jurica Vranješ

Foto: 1b, 2b, 3b, 4b, 5a

Belleville je vodeći američki proizvođač vojnih čizama, sa proizvodnjom od gotovo 1,000,000 pari godišnje. Njihove čizme u redovitoj su upotrebi u letaćkim postrojbama i marincima.

ISO 9001
Certified

650 ST - WATERPROOF SAFETY TOE BOOT-USA

- VANGUARD® konstrukcija ležišta stopala
- Gornjište u sivo zelenoj boji izrađeno od vrhunske goveđe kože i CORDURA® Nylon materijala
- Vodonepropusna membrana
- Unutrasnjost - GORE-TEX®
- Zaštita prstiju čeličnom kapom na razini zaštite sukladnoj standardima ASTM F2412-05 i F2413-05
- Poliuretansko ležište stopala
- Potplat VIBRAM® FIRE & ICE™ dizajna za sigurnije kretanje zaleđenom površinom
- Poliuretanski izmjenjivi uložak
- Visina sare 203 mm

Potplat VIBRAM® - Sierra

CORDURA

COOLMAX

X-static

SYMPATEX
technology

vibram

NOMEX

Thinsulate
INSULATION

KROKO INTERNATIONAL d.o.o.

Kustošijanska 8, 10000 Zagreb, Croatia, UII number: 1558340, NATO CAGE CODE: A00AB
tel: +385 1 3772777, fax: +385 1 3730751, info@kroko.hr

www.kroko.hr